

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNİKA

Letnik I

Številka 1

6. maja 1973

Naš časopis

Da ne bo pomote. To ni naslov časopisa — vsaj ne stalen. Za prvo številko naj bo le delovno ime, da ni čisto brezimen. Ker naj bi naš časopis bil res glasilo nas vseh, smo se namreč odločili po-

prostiti bralce za predloge. In kakšen naslov časopisa si predstavljamo? Im naj bo kratko, lahko izgovorljivo, vsebinsko naj opredeljuje glasilo — časopis — informator in lokalno vsaj do te mere obarvano, da bo mogoče razbrati, da je časopis glasilo občanov občine Vrhnika.

No, in ker je vse to najbrž nemogoče stlačiti skupaj, naj vam bo ta nasvet le okvirno pomagal pri razmišljanju.

Razpravljali bomo o vseh predlogih, ki jih boste do 31. maja le-tos poslali na naslov: Uredništvo našega časopisa, Občinska konferenca SZDL, Vrhnika. Če se ne

bomo mogli zediniti za najboljši naslov, bomo v naslednji številki objavili več naslovov in vas poprosili, da o njih odločate sami.

Razpis za ime našega časopisa ni nagraden, čeprav čaka avtorja sprejetega imena prijetno preseñenje!

Uredništvo

Urednikov stolpec

V rokah imate prvo številko našega novega časopisa in morali bi vam ga morda predstaviti z bobicimi besedami, velikimi obljubami in primerno samohvalo. Tega ne bomo storili preprosto zato, ker imate v rokah le skromno, neboljeno glasilo, ki ga ni treba napovedati z gromko reklamo.

Želimo, da bi to bilo glasilo nas vseh. Vsak naj v njem najde odgovore na svoje težave in rešitev skupnih problemov. Karkoli želite sporočiti soobčanom, lahko to storite s pomočjo vašega časopisa. Se s čim ne strinjate? Vas mučijo krivice? Bi radi izrazili solidarnost? Imate pripombe na delo organizacij? Imate predloge za rešitev najrazličnejših problemov? Zahtevate pojasnila? Iščete odgovore? Prodajate? Kupujete?

Sporočite nam karkoli, na kakršenkoli način. Potrudili se bomo razvozlati tudi okorno pisavo in nerodno misel, da bo le iskrena, da bo poštena in dokazljiva.

Časopis ne želi biti komercialen in niti ne senzacionalističen. Dobilvali ga boste brezplačno in izogibali se bomo cenenih prispevkov.

Naš namen je iskren, pa čeprav dobro vemo, da bode mogoče še dolgo v to dvomili. Morda so bili razočarani, morda že večkrat ogo-ljufani. Takšni težko verjamejo in mi jih še težje prepričamo o nasprotnem, še posebno, če to počnemo le z besedami.

Naše iskrene namene moramo torej dokazati z dejanji. Pa smo v začaranem krogu. Našega časopisa namreč ne more ustvarjati le nekaj ljudi, ki so radi ali neradi v uredništvu. Naš časopis mora postati stečič želja in potreb večine, ki živijo v tej občini. Da, biti mora predvsem sredstvo obveščanja — toda obveščanja v najplemenitejšem smislu te besede, ki vključuje sporočanje v vse smeri, ki vključuje spopadanje različnih mnenj, pogledov in želja.

Časopis je zaradi vas. Člani uredniškega odbora smo tudi le zaradi vas. Tega se v polni meri zavedamo. Vam, dragi bralci, preostane le, da to dodobra izkoristite.

Doro Hvalica

Pričakujemo, da se boste odzvali ustno ali pisмено. Prosim le, naj prispevki ne bodo anonimni.

Za konec morda še želja Izdajateljskega sveta: Glasilo sprejmimo kot svoje, kot hišnega prijatelja, saj prav to želi biti.

Predsednik
Občinske konference SZDL
Vrhnika
Tone Košir

Namesto uvoda

Temule novorojenčku želimo srečno pot v življenje. Brez pravega imena in izkušenj se podaja v svet. Mesečno nas bo obiskoval, nas seznanjal z novostmi in nam odgovarjal na vprašanja. Prenašal bo naše želje in potrebe, nam pripovedoval novice in nam nakazoval pota. Pošta mu bo omogočila, da bo našel vse hiše in prišel v vsako družino.

Seveda bodo njegovi prvi koraki okorni, morda opotekajoči in pomoči potrebni. Toda zagotovo mu bo vsakdo ponudil roko, kot jo pač ponudimo prijatelju.

Pozneje, ko se bo dodobra spenal s svojci, ga bomo skupno krtili. Da bomo radi izgovarjali njegovo ime, ga moramo skupaj izbrati.

Njegovo stalno bivališče je na Vrhniki v prostorih OK SZDL Vrhnika, Cankarjev trg 8. Zanj skrbita Izdajateljski svet in Uredniški odbor. Preživlja se, vsaj doklej, z dotacijo iz proračuna občinske skupščine.

Zakaj občinsko glasilo:

Vrsto let že čutimo, da obveščanje v naši občini ni zadostno. Za sistematično in načrtno obveščanje občanov nismo razvili pravih oblik. Na sestankih in zborih občanov so ljudje sicer marsikaj izvedeli; toda to ni bilo niti delček tistega, kar se v občini dogaja. Pa tudi to je bilo največkrat časovno odmaknjeno in mnogokrat preozko. Časopis naj bi omogočil občanom-samoupravljalcem, da se bodo med sabo bolje spoznavali in sporazumevali. To bo morda tista pot, ki naj ljudem omogoči, da bodo sodelovali pred odločanjem in da bodo seznanjeni z odločitvami.

Iz takih in podobnih spoznanj so se družbenopolitične organizacije skupaj z občinsko skupščino odločile, da začnejo izdajati občinsko glasilo.

Začetne priprave so končno za nami. V rokah imamo prvo številko glasila in zdaj je treba, da se ob našem listu zberemo vsi. To je še tem bolj potrebno, ker vidimo, da tu oblika in vsebina glasila sproti nastaja ob željah in potrebah občanov.

Uredniški odbor se bo trudil objaviti sleherni prispevek in upoštevati sleherni mnenje.

Program praznovanja občinskega praznika

Praznovanje praznika občine Vrhnika — 6. maja sovpada s praznovanjem dneva ustanovitve OF — 27. aprila in praznika dela — 1. maja, vključuje pa se tudi že v praznovanje meseca mladosti.

26. aprila v Cankarjevem domu na Vrhniki
ob 19.00 Občinska revija mladinskih pevskih zborov
Recital mladinske gledališke sekcije Vrhnika

5. maja v Cankarjevem domu na Vrhniki
ob 19.00 Koncert Pihalnega orkestra ZKPO Vrhnika in Moškega pevskega zbora Vrhnika

6. maja (osrednja proslava)
ob 9.00 Ponazoritev akcije, izvedene med NOB: prenos partizanskega materiala z železniške postaje Drenov grič proti Dolomitom ter z Drenovega griča čez Ljubljano (Kamin). Sodelovali bodo: civilna zaščita, del teritorialnega barjanskega odreda, mladina, borci in rezervni vojaški starešine.

ob 11.00 v Kulturnem domu Bevke:
Svečana seja občinske skupščine in političnega zbora občanov.

Dnevni red:
— slavnostni govor
— podelitev občinskih priznanj OF in plaketa Ivana Cankarja
— kulturni program z mladinskim pevskim zborom in recitatorsko skupino

Med svečano sejo bodo položili vence na grobnico in spomenike NOB.

Na predvečer 27. aprila, 1. in 6. maja bodo na bližnjih hribih zagoreli praznični kresovi.

6. maja zjutraj bo pihalni orkester poskrbel za prazniku primerno budnico.

Učenci šole »Janez Mrak« na Vrhniki pomagajo pri urejanju svojega športnega igrišča

Občina in občinska skupščina

Občina Vrhnika je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, v kateri delovni ljudje in občani v TOZD, krajevnih in interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih oblikah samoupravnega združevanja, neposredno s samoupravnim sporazumevanjem, po svojih delegatih v občinski skupščini in drugih organih družbenega upravljanja ter z družbenim dogovarjanjem ustvarjajo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, usklajujejo in uresničujejo svoje interese, usklajujejo ter vzajemno in solidarno zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo politično oblast in upravljajo druge družbene zadeve.

Občina Vrhnika je sestavni del SR Slovenije in meri 169 km² ter šteje nekaj manj kot 14.000 prebivalcev.

Pravice in dolžnosti izvršujejo občani na zborih volivcev in v drugih oblikah neposrednega odločanja: občinska skupščina, njeni organi in krajevne skupnosti.

Zbore volivcev sklicuje občinska skupščina ali njen predsednik. Občani na zborih volivcev neposredno uresničujejo družbeno samoupravljanje, dajejo pobude za delo občinske skupščine in njenih organov, krajevnih skupnosti in njenih izvoljenih organov ter organov drugih družbenopolitičnih skupnosti, izvršujejo volilne funkcije, opravljajo pa tudi druge naloge, za katere so pristojni po zakonih, po statutu občine Vrhnika ter po statutih krajevnih skupnosti. Občinska skupščina mora predložiti v obravnavo zborom volivcev: predlog statuta, predlog družbenega načrta in programe razvoja družbenih dejavnosti, predlog proračuna itd.

V občini Vrhnika se zbori volivcev sklicujejo praviloma po volilnih enotah, kot so določene za volitve odbornikov ali po krajevnih skupnostih.

Občinska skupščina Vrhnika je najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v okviru pravic in dolžnosti občine. Sestavljata jo občinski zbor in zbor delovnih skupnosti. Štejeta po 25 odbornikov.

Občinska skupščina določa in odloča o drugih temeljnih vprašanih politične, gospodarske in kulturne narave, sprejema predpise, programe razvoja posameznih področij, proračun in druge splošne akte, voli funkcionarje in obravnava stanje in splošno problematiko na vseh področjih, nadzoruje in opravlja družbeno nadzorstvo v občini.

Občinska skupščina Vrhnika opravlja zadeve s svojega delovnega področja na sejah zborov, prek svetov in komisij ter upravnih in drugih organov.

Občinska skupščina Vrhnika v sedanjosti sestavi je bila izvoljena 13. 4. 1969, konstituirana pa dne 23. 4. 1969.

Mandat skupščine traja 4 leta. Zaradi sprememb v sestavi skupščin (zvezne, republiških in občinskih) in drugih sprememb, ki jih bo prinesla druga faza ustavnih dopolnil (sprejeta bo nova zvezna in vse republiške ustave)

v letu 1973, bo mandat poslancem in odbornikom podaljšan za leto dni (do začetka leta 1974).

Občinska skupščina Vrhnika je v pretečenem skoraj štiriletnem obdobju obravnavala vrsto družbeno pomembnih zadev, sprejela vrsto predpisov in sklepov, ter obravnavala prenekatera temeljna vprašanja, pomembna za politično, gospodarsko in kulturno življenje ter za družbeni razvoj občine.

V tem času je imel občinski zbor 46 sej, zbor delovnih skupnosti pa 43 sej. Na vsaki seji je občinska skupščina obravnavala v povprečju po 12 zadev, seje pa so trajale tri ure in pol.

Občinska skupščina pa ima še vrsto različnih organov, ki jih sama ustanavlja (voli oziroma imenuje njihove člane). Na primer sveti, ki so politično izvršilni organi občinske skupščine in organi družbenega samoupravljanja na področjih, za katera so ustanovljeni. Sveti skrbijo za izvrševanje zakonov in drugih predpisov, obravnavajo vprašanja splošnega pomena za delovne in druge organizacije, usmerjajo in nadzorujejo delo upravnih organov in obravnavajo predloge predpisov in drugih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina. Občinska skupščina ima 8 svetov, v katerih deluje 75 občanov.

Za proučevanje pomembnejših vprašanj, pripravljanje predlogov in za opravljanje drugih zadev iz svoje pristojnosti ima občinska skupščina 18 komisij, v katerih deluje 85 občanov. Občinska skupščina je ustanovila tudi 11 samoupravnih občinskih skladov, ki jih vodijo izvoljene skupščine ali upravni odbori.

Zelo pomemben sklad, ki ga je skupščina ustanovila v decembru mesecu, je solidarnostni stanovanjski sklad občine Vrhnika. Sklad bo vodila samoupravno izvoljena 35-članska skupščina sklada. Sklad je pravna oseba, skrbel bo za zagotavljanje socialne varnosti s tem, da bo po načelu vzajemnosti in solidarnosti dodeljeval posebej zbrana sredstva za gradnjo najemnih stanovanj v družbeni lastnini: za občane z nižjimi osebnimi dohodki, za ostarele ljudi in za mlade družine.

Sklad bo razdeljeval od delovnih organizacij zbrana sredstva tudi za delno nadomestitev stanovalcem zbranim stanovanjske pravice ob določenih pogojih itd.

Samoupravni interesni skupnosti sta: TKS — temeljna kulturna skupnost in TIS — temeljna izobraževalna skupnost, v okviru katere opravlja posebna komisija naloge temeljne skupnosti otroškega varstva. V teku so priprave za ustanovitev TTKS — temeljne telesno-kulturne skupnosti in samostojne skupnosti otroškega varstva.

V občini deluje 13 KS — krajevnih skupnosti. KS so samoupravna oblika združevanja občanov na določenih območjih občine Vrhnika, v katerih občani organizirajo komunalne, gospodarske, zdravstvene, vzgojno-varstvene, kulturne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje svojih potreb.

Za neposredno izvrševanje zakonov in drugih splošnih predpisov ter aktov občinske skupščine in njenih svetov ter komisij je občinska skupščina ustanovila upravne organe.

Upravni organi so: oddelek za gospodarstvo in finance, oddelek za družbene službe in splošne zadeve, oddelek za notranje zadeve, oddelek za narodno obrambo, davčna uprava in geodetska uprava.

Poleg teh deluje na območju občine še vrsta drugih samostojnih organov: občinsko sodišče, občinsko javno tožilstvo, občinsko javno pravobranilstvo, občinski organ za kaznovanje prekrškov, postaja milice itd. Pravice, dolžnosti in odgovornosti vseh omenjenih organov določajo posebni zakoni.

V občini delujejo občinske in krajevne družbenopolitične organizacije in njihovi organi (ZK, SZDI, sindikat, ZMS, ZB, ZRVS itd.) ter druge organizacije (RK, gasilci, turisti itd.).

Družbenopolitične organizacije imajo kot aktivni tvorec političnega sistema v občini posebno vlogo pri podružbljanju funkcij

oblasti, političnem odločanju in razvoju samoupravnih odnosov, uresničevanju svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi ter občanov.

Hotel sem predstaviti občino Vrhnika le v njenih najosnovnejših okvirih in tako vsakemu in vsem občanom povedati, da so občina tudi oni, da so občina vse tu delujoče delovne organizacije, vse krajevne skupnosti, vse samoupravne interesne skupnosti itd. Občinska skupščina je le eden od organov občine. Skupščina je najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v občini. Sveti in komisije ter upravni organi (oddelki, kot smo jih zapisali) pa so organi občinske skupščine in ne organi občine kot nekateri nepravilno razlagajo.

Z ustanovitvijo občinskega glasila bomo v rubriki »delo občinske skupščine« skušali v zgoščeni besedi prikazati občanom kolikor toliko tekoče delovanje najvišjega organa oblasti in organa družbenega samoupravljanja: skupščine ter njenih organov.

Tajnik
skupščine občine Vrhnika
Drago Debeljak

Letošnja občinska bilanca

Letos sprejemamo občinsko bilanco sredstev za splošno skupno porabo nekaj kasneje kot v minulih letih. Gre za to, da so bila republiška stališča o tem sprejeta kasneje kot minula leta; občine so nanje počakale in jim skušajo kar se da zvesto slediti. Za prvo trimesečje letošnjega leta smo sprejeli sklep o financiranju splošne in skupne porabe, katerega obseg ne sme preseči četrte lanskega leta sredstev. Od konca marca naprej pa velja že nova občinska bilanca.

Preden nadaljujemo, naj vam na kratko razložimo, da so sredstva za splošno porabo namenjena predvsem za »državne potrebe«, torej na ravni občine za občinsko upravo, pravosodje in za druge naloge ter se zbirajo v občinskem proračunu. Sredstva skupne porabe pa uporabljamo za tiste službe, ki so skupnega družbenega pomena. Med njimi naj omenimo predvsem šolstvo, otroško varstvo, kulturne dejavnosti itd.

Če smo zaradi navedenega razloga letos z občinsko bilanco bolj pozni, pa smo se zato trudili, da bi ta bilanca odražala ustrezna prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo. To pomeni, da se tudi občinska skupščina odreka takemu porastu sredstev za skupne in splošne potrebe, kot smo ga bili vajeni v minulih letih in da to upoštevajo tudi samoupravne interesne skupnosti, predvsem temeljna izobraževalna skupnost. Ocenjujemo, da bo kljub temu za najvažnejše naloge vendarle na razpolago dovolj denarja, za vse ostalo pa se bomo dogovorili v

okviru družbenih sporazumov s predstavniki delovnih organizacij. O tem nekaj besed kasneje.

Kot izhodišče za pripravo letošnje občinske bilance smo upoštevali predvsem dve dejstvi: stališča, izoblikovana na republiški ravni, in smernice, začrtane v srednjeročnem planu občine Vrhnika do leta 1975. Z veseljem lahko ugotovimo, da smo te smernice v planu pravilno začrtali in da so skladne s širšimi družbenimi prizadevanji za nadaljnjo razbremenitev gospodarstva in njegovo stabilizacijo.

Stabilizacija je bila osnovno vodilo v naših prizadevanjih pri snovanju bilance za leto 1973. Zato smo predvideli, da naj splošna in skupna poraba naraščata počasneje kot družbeni proizvod, da je treba postopoma v okviru možnosti zniževati davčna bremena gospodarstva, da mora biti poraba v negospodarstvu usklajena z gospodarskimi možnostmi, da bodo osebni dohodki kot eden izmed virov sredstev za občinsko bilanco naraščali v okviru sklenjenih družbenih sporazumov počasneje kot družbeni proizvod in da mora vse to prispevati k večji akumulaciji gospodarstva, odpravljanju nelikvidnosti in k hitrejši modernizaciji proizvodnje.

Na osnovi vseh opisanih stališč je za letos predvidena naslednja bilanca sredstev v občini, pri čemer so zajeti trije najpomembnejši dejavniki: občinski proračun, finančni načrt temeljne izobraževalne skupnosti (ki vključuje tudi otroško varstvo) in namenska sredstva, ki se v glavnem stekajo v razne občinske sklade.

Če pa odštejemo še sredstva sklada mestnih zemljišč in drugih skladov, je delitveno razmerje med temeljno izobraževalno skupnostjo in občinskim proračunom še spremenjeno v korist izobraževalne skupnosti, saj bo znašalo 48 : 52. To pomeni, da se bodo letos sredstva občinskega proračuna predvidoma povečala v primerjavi z lanskimi sredstvi za 6 %, sredstva temeljne izobraževalne skupnosti pa za 12 %.

Najbistvenejše pa je, kolikšen del družbenega proizvoda gre za občinsko bilanco. V lanskem letu smo v ta namen uporabili 9,05 % družbenega proizvoda. Od tega za izobraževalno skupnost 3,82 % družbenega proizvoda, za občinski proračun 4,32 % družbenega proizvoda ter za namenska sredstva skladov 0,91 odstotkov uporabljenih za splošno in skupno porabo 8,45 % družbenega proizvoda, od tega za temeljno izobraževalno skupnost 3,69 %, za občinski proračun 3,95 % in za namenska sredstva skladov 0,81 % družbenega proizvoda. To pa pomeni, da se delež splošne in skupne porabe v letošnjem letu v primerjavi z lanskim letom znižuje za 0,60 % družbenega proizvoda.

Hkrati, ko je občinska skupščina že leta 1971 v drugem polletju znižala stopnjo prispevka iz osebnega dohodka za 0,5 % in ko to znižanje velja še vnaprej, bo letos uveljavljeno nadaljnje znižanje za 0,1 % družbenega proizvoda. Morda gre navidez za skromne številke, vendar le kažejo na prizadevanja porabnikov sredstev za splošne in skupne potrebe, da bi razbremenili gospodarstvo. V tej smeri bomo skušali nadaljevati priprave naših bilanc tudi v prihodnjih letih, kar smo si začrtali tudi v srednjeročnem planu.

Odborniki in člani vodstev interesnih skupnosti smo dolžni dati veliko priznanje našim delavcem, samoupravnim organom in vodstvom delovnih organizacij v vsej občini. Še zdaleč ne poznamo tako zaostrenih problemov glede gospodarskih težav kot v nekaterih drugih občinah. Kljub ekonomskemu položaju, ki v naši državi ni ravno rožnat, gospodarstvo vrhniške občine že vrsto let ne pozna izgub in kljub vsem težavam hitreje napreduje kot pa to velja za republiško povprečje.

TK

Seveda pa to ne pomeni, da imamo za vse skupne naloge, ki zadevajo razvoj občine, dovolj denarja. Zato letos predstavniki delovnih organizacij odločajo tudi o predlogih nekaterih sporazumov v okviru občine — kako zbrati dodaten denar za skupne potrebe. Na primer za financiranje splošnega ljudskega odpora, štipendiranja, za sredstva sklada za financiranje družbenopolitičnih in drugih organizacij ter društev v občini, za posojila za gradnjo komunalnih naprav itd. Hkrati bomo letos odločali z referendumom, ali je mogoče s prispevki občanov zbrati najpotrebnejša sredstva za gradnjo novih šol in otroških vrtcev v občini, o čemer lahko v tej številki časopisa preberete poseben sestavek.

Zap. št.	Sredstva	Ocena		Indeks		Odnos do družbenega proizvoda	
		1972	1973	1972	1973	1972	1973
1.	Za občinski proračun	8.246	8.724	106	4,32	3,95	
2.	Za temelj. izob. skupnost	7.291	8.151	112	3,82	3,69	
3.	Za namenska sredstva	1.742	1.798	103	0,91	0,81	
SKUPAJ SREDSTVA		17.280	18.673	108	9,05	8,45	

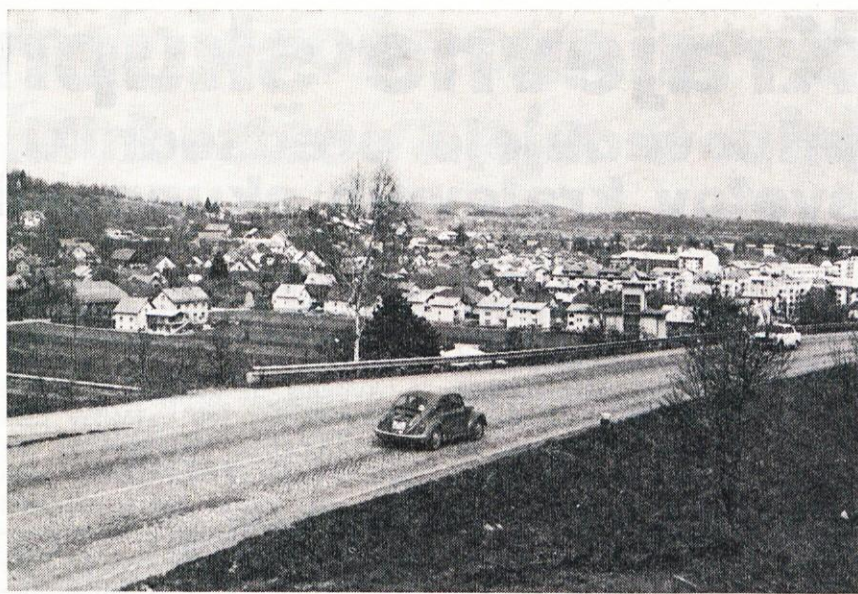
Iz tabele je razvidno, da bodo sredstva za splošno porabo in za

temeljno izobraževalno skupnost v medsebojnem razmerju 44 : 56.

Ob tem naj opozorimo, da pri družbenih sporazumih nikakor ne gre za enostavno dodatno davčno obremenitev gospodarstva, ampak za svobodno izraženo voljo predstavnikov delovnih organizacij, koliko bodo prispevali za splošne in skupne potrebe. Na osnovi predlogov za sporazume bo gospodarstvo, upoštevajoč prioriteten red nalog, odločilo, za kaj lahko prispeva denar in za kaj ne.

Tega načina odločanja, ki smo ga že lani začeli uvajati, se bomo morali pač prej ali slej vsi skupaj navaditi. Gre v bistvu za tisto odločanje, ki ga bo druga faza ustavnih sprememb z delegatskim sistemom vpeljala v naše družbenopolitično življenje.

Tone Krašovec

Nove razsežnosti

Razvoj stanovanjske graditve v občini Vrhnika

V februarju 1972 je bila objavljena resolucija o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva ter zakon o programiranju in financiranju graditve stanovanj in zakon o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. Resolucija vsebuje glavna načela, na katerih temeljita oba zakona in na katerih naj temelji nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva v SRS. Potrebno je uveljaviti nov sistem stanovanjske graditve, ki bo omogočal vsem kategorijam občanov in delovnih ljudi, da si pridobivajo stanovanja v last ali najem tako, da se tudi na tem področju omogoči odpravljanje socialnih razlik. Delovni ljudje v združenem delu in občani naj rešujejo svoje stanovanjske probleme samostojno in na načelu vzajemnosti in solidarnosti. V ta namen naj se povezujejo in sporazumevajo z drugimi TOZD, samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi in občino. V TOZD delovni ljudje sprejemajo večletne programe za reševanje stanovanjskih potreb in ustrezne samoupravne splošne akte, s katerimi urejajo način in pogoje za dodeljevanje stanovanj in posojil. Ti programi so podlaga za izdelavo občinskega programa stanovanjske graditve. **Posebno skrb je potrebno posvetiti sistematičnemu reševanju stanovanjskega vprašanja določenih socialnih kategorij občanov in družin ter ostarelih ljudi in mladih družin.** Da bi se zagotovila sredstva za družbeno pomoč občanom z nižjimi dohodki in mladim družinam, se z odlokom predpiše obvezen prispevek za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, ki se zbira v samoupravnem solidarnostnem skladu. Upokojenci in invalidi rešujejo svoje stanovanjske probleme v okviru programa solidarnostnega stanovanjskega sklada v občini in na podlagi programa za reševanje njihovih stanovanjskih potreb, ki ga sprejme skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS.

Na podlagi resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva in zakonov je bil izdelan srednjeročni program stanovanjske graditve občine Vrhnika, ki ga je skupščina občine Vrhnika sprejela dne 28. 12. 1972.

Program stanovanjske graditve zajema obdobje naslednjih petih let od leta 1973 do leta 1977 in predstavlja osnovo za usklajevanje programov TOZD in samoupravnega solidarnostnega stanovanjskega sklada. Program je osnova tudi za samoupravni sporazum organizacij za določitev najnižjega odstotka sredstev, ki ga usmerjajo za potrebe razširjene reprodukcije in družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu ter za družbeni dogovor organizacij, občine in občinskega sindikalnega sveta za združevanje dela sredstev pri poslovni banki kot vezanih sredstev za kreditiranje usmerjene stanovanjske graditve oziroma osnova za izdajo ustreznih občinskih odlokov. Program stanovanjske graditve obsega ugotovitev stanja stanovanjskega gospodarstva v občini, izhodišča za izdelavo programa in programskega snova stanovanjske graditve s časovno stopnjo realiziranja programa in družbenoekonomskih utemeljitev.

Izhodišča, na podlagi katerih je izdelan srednjeročni program, so obenem tudi prve usmeritve za ustanovitev in delo občinskega solidarnostnega stanovanjskega sklada ter za ustanovitev samoupravnih stanovanjskih skupnosti. Večina delovnih organizacij je že podpisala samoupravni sporazum, s katerim se zavezujejo, da bodo izdajale za stanovanjsko graditev 6 % sredstev od bruto osebnih dohodkov. Na podlagi svojega programa za reševanje stanovanjskih potreb lahko organizacije določijo tudi višjo stopnjo obveznega izločanja sredstev in s tako zbranimi sredstvi, ki presegajo osnovni 6 % stanovanjski prispevek, same prosto razpolagajo.

Od osnovnega 6 % stanovanjskega prispevka bodo organizacije izločale:

- 20 % za kreditiranje usmerjene stanovanjske gradnje. S posebnim družbenim dogovorom, ki ga je podpisala že večina organizacij, občinski sindikalni svet in občina, so se organizacije zavezale, da bodo ta sredstva vezale pri poslovni banki. Ta sredstva se izločajo pri vsakem izplačilu osebnih dohodkov in se vložijo pri poslovni banki na poseben račun za

dobo 25 let in po 2 % obrestni meri. Družbeni dogovor določa namen uporabe in pogoje za upravljanje in koriščenje tako vezanih sredstev.

- 30 % za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Ta sredstva se zbira pri solidarnostnem stanovanjskem skladu, pri katerem se rešujejo stanovanjska vprašanja delavcev z nizkimi osebnimi dohodki in mladih družin.

- 50 % za razširjeno reprodukcijo in rekonstrukcijo stanovanj. Za zadovoljivo reševanje stanovanjskih problemov je potrebno, da organizacije ta 50 % prispevek od 6 % osnovnega stanovanjskega prispevka delijo:

- 30 % za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje,
- 30 % za kreditiranje adaptacij stanovanjskih hiš in pomožnih objektov,
- 40 % za organizirano družbeno gradnjo.

Reševanje stanovanjskih problemov se bo uresničevalo na osnovi srednjeročnih programov stanovanjske graditve v delovnih organizacijah in na osnovi občinskega srednjeročnega programa. V drugi polovici 1973. leta bo izdelan dolgoročni program stanovanjske graditve.

Večjo skrb je potrebno posvetiti tudi obstoječemu stanovanjskemu fondu in z njegovo adaptacijo pridobiti večje število ustreznih najemnih stanovanj. V večji meri kot doslej bo potrebno usmeriti stanovanjsko graditev v družbeno najemno graditev, dostopno večini občanov, predvsem občanov z nižjimi osebnimi dohodki, mladini, mladim družinam in upokojencem z nizkimi pokojninami.

Stanovanjska površina naj bi v naslednjih letih bila vsaj povprečno 15 m² na prebivalca. Bodoča gradnja stanovanj bo prilagojena povprečnemu številu članov gospodinjstva: na 4-člansko družino 60 m² stanovanjske površine.

V srednjeročnem programu je predvideno, da bo do leta 1977 zgrajenih povprečno 96 stanovanj letno, kar znese v petletnem obdobju 483 stanovanj, to je za 3-krat več kot v povprečju zadnjih deset let. Predvideni stanovanjski primanjkljaj bo znašal konec leta

1977 633 stanovanj, zgrajenih pa bo v tem obdobju 483 stanovanj, kar pomeni, da bo stanovanjski primanjkljaj konec 1977. leta znašal 150 stanovanj. Srednjeročni program pa ne obravnava gradnje individualnih stanovanjskih hiš graditeljev, ki so zaposleni v delovnih organizacijah izven naše občine, zato bo število stanovanj znatno večje.

Z odlokom skupščine občine Vrhnika z dne 7. 12. 1972 je bil ustanovljen solidarnostni stanovanjski sklad občine Vrhnika z namenom, da se zagotovi socialna varnost po načelu vzajemnosti in solidarnosti, kot posebna družbena pomoč občanom z nižjimi dohodki, ostarelim ljudem in mladim družinam. Sklad upravlja skupščina sklada in upravni odbor. Skupščina sklada šteje 35 članov, od tega 14 predstavnikov organizacij, ki mu zagotavljajo sredstva, 6 predstavnikov iz vrst upokojencev in 7 predstavnikov krajevnih skupnosti, 2 predstavnikov, ki ju izvoli občinska skupščina iz vrst odbornikov ter po en član občinske konference SZDL, občinskega sindikalnega sveta, občinskega odbora ZZB, NOV, občinskega komiteja ZK in občinske konference ZMS ter občanov, ki pri opravljanju samo-

stojne dejavnosti uporabljajo dopolnilno delo drugih oseb.

S sklepom skupščine občine so bile razpisane prve volitve v skupščino sklada. Delovne organizacije, ki zagotavljajo sredstva skladu, izvolijo svoje predstavnike v skupščino sklada na ta način, da na vsakih 250 do 300 zaposlenih izvolijo enega člana. Ker je veliko število manjših delovnih organizacij, smo jih glede na število zaposlenih razdelili v več skupin tako, da več organizacij skupaj voli enega člana skupščine. V teh delovnih organizacijah se volitve izvedejo po načelih delegatskega sistema. Za delovne organizacije, ki skupaj volijo enega člana skupščine sklada, določijo predsedniki delavskih svetov možne kandidate. Na vsakih 10 zaposlenih v posameznih delovnih organizacijah izvolijo delavski sveti po enega delegata, ki bo skupaj z ostalimi delegati iz svoje grupe volil enega člana skupščine na posebnem volilnem zboru, ki ga bo sklical predsednik skupščine občine Vrhnika. Delovne organizacije so že na volilnih zborih v marcu izvolile delegate in skupščina solidarnostnega stanovanjskega sklada je že pričela z delom.

Šolsko in otroško varstvo

Temeljna izobraževalna skupnost na Vrhniki je bila ustanovljena 1967. leta. Sestavljajo jo občani, vzgojno-izobraževalni zavodi, delovne organizacije v gospodarstvu in družbenih službah ter druge organizacije na območju občine Vrhnika. Organi TIS delajo v skladu s predpisi, izdanimi na podlagi zakona in s statutom TIS Vrhnika. Izobraževalna skupnost ima skupščino in izvršni odbor. Skupščina je najvišji organ upravljanja izobraževalne skupnosti, sestavlja pa jo 25 članov. Izvršni odbor ima predsednika in osem članov, voli jih skupščina TIS izmed svojih članov.

Izobraževalna skupnost se ukvarja z mnogimi nalogami:

- skrbi za organizacijo in za razvoj vzgojnih in izobraževalnih dejavnosti,
- sodeluje z občinami, delovnimi organizacijami pri sprejemanju načrtov in programov o razvoju izobraževanja, otroškega in šolskega varstva,
- skrbi za neposredno povezovanje dejavnosti izobraževalnih in vzgojno varstvenih zavodov s potrebami delovnih organizacij s področja gospodarstva in družbenih služb,
- skrbi za zagotavljanje sredstev, upravlja s pripadajočimi sredstvi,
- sodeluje z družbenimi izobraževalnimi skupnostmi in skupnostjo otroškega varstva ter z organi družbenopolitičnih skupnosti pri reševanju zadev, ki so skupnega pomena za izobraževanje in varstvo otrok,
- obrnava druga vprašanja s področja varstva in izobraževanja.

Na področju izobraževalne skupnosti na Vrhniki deluje ko-

misija za otroško varstvo in od novembra 1972 še kadrovska komisija. Naloga komisije za otroško varstvo je obravnavanje vseh vprašanj in problemov na področju organizacije otroškega varstva.

V letu 1971 je skupščina TIS sprejela desetletni program razvoja otroškega varstva, potrdila ga je tudi občinska skupščina. V razpravi o programu razvoja šolstva pa so nastale spremembe, zato je bilo potrebno nekoliko spremeniti tudi program razvoja otroškega varstva.

V občini Vrhnika imamo tri osnovne šole s podružničnimi šolami. Nobena od šolskih stavb pa ne ustreza razvojni stopnji sodobnega pedagoškega dela. Vse stavbe so potrebne temeljite obnove in modernizacije. Prav tako otežkoča pedagoško delo dvoizmenski pouk, ker so učenci prikrašani za interesne dejavnosti, podaljšano bivanje, dopolnilni in dodatni pouk. Zaradi tega je v srednjeročnem programu razvoja šolstva predviden enoizmenski pouk. Vsi učenci od 1. do 8. razreda bi obiskovali pouk samo dopoldne. Popoldne pa bi bilo dovolj prostora za ostale že našete dejavnosti in za celoletno malo šolo, za katero bi bil prostor v popoldanskem času v šoli. Porast števila prebivalstva v občini kaže, da bo treba v obdobju do leta 1990 odpreti še četrto popolno osnovno šolo na Logu. S tem bi razbremenili obe šoli na Vrhniki, obenem pa bi Log dobil svoj kulturni in športni center. Istočasno pa se mora razvijati posebna šola za otroke z motnjami v duševnem razvoju. Predvideva se osamosvojitve posebne šole, potrebovala pa bo vse prostore, kot jih potrebuje redna osnovna šola. Sedanji pro-

stori posebne šole vsekakor ne ustrezajo in so učenci prikrajšani za marsikaj.

Srednjeročni program otroškega varstva predvideva izgradnjo naslednjih kapacitet:

1. Na območju mesta Vrhnika bo do konca leta 1973 zgrajen otroški vrtec, ki bo lahko sprejel 160 otrok.

2. V Borovnici se predvideva izgradnja vrtca za 85 otrok. Rok dograditve je 1980. leto.

3. Otroški vrtec na Logu, ki bo vključil 24 otrok, bo grajen skupaj s šolskim poslopjem. Dograjen bo do konca leta 1976.

4. Otroški vrtec za Dragomer-Lukovico se bo gradil v sklopu kulturnega doma. Predvidena je vključitev 21 otrok.

5. Otroško varstvo ostalih naselij v občini se bo izvajalo po sprejetem programu razvoja otroškega varstva v občini, ki bo realiziran do konca leta 1980. Način ureditve otroškega varstva bo odvisen od takratnih razmer glede na gradnjo novih šolskih kapacitet.

V skladu z določili srednjeročnega programa razvoja občine, sklepov občinske skupščine ter dogovora z gospodarstveniki, se programa šolstva in otroškega varstva financirata iz sredstev samoprispevka, lastnih, bančnih in drugih sredstev. Realizacija programa pa bo možna, če se razpiše 1 % samoprispevek občanov in 0,90 % prispevek delovnih organizacij.

Hermína Beg

V marcu smo na zborih volilcev sklenili, predlagali in vprašali

Verd, Mirke — prisotnih 57 volivcev

Sklepi:

— V poravnalni svet so izvoljeni: Jože Stržinar, Avgust Kobi in Jože Gruden.

— Začasni statut je sprejet.

— Akcijski program dela KS je sprejet — prečiščeno besedilo je treba poslati Skupščini občine Vrhnika.

— Ob priliki asfaltiranja ceste naj bi uredili še park. Organizacija ZM pripravi delovno akcijo.

— Sredstva za asfaltiranje ceste bi zbrali na ta način, da bi neposredni koristniki ob cesti plačali 500 do 800 din; nosilci stanovalniške pravice ter vsako gospodinjstvo pavšal 150 din; gostilničarji in obrtniki pa 100 % več.

— Zbor volivcev pooblasti svet krajevnih skupnosti, da izvede priprave za asfaltiranje ceste skozi vas.

— Vsi lastniki zemljišč, ki bodo prizadeti zaradi asfaltiranja ceste, se strinjajo z odkupom po ceni, ki velja za stavbna zemljišča.

Predlogi:

— V Janezovi vasi, Podgori in na Mirkah postaviti zaprte razglasne deske.

— Uradne ure krajevnih skupnosti naj bodo vsako sredo od 19.00 do 20.00 ure v Zadržnem domu.

— V Janezovi vasi naj se zbere skupina zainteresiranih občanov in se poveže s krajevno skupnostjo Verd zaradi asfaltiranja ceste v Janezovi vasi.

Borovnica — Dol — Laze, prisotnih 96 volivcev

Sklepi:

— Skupščina občine Vrhnika naj sestavi komisijo, ki bo proučila vprašanja ceste v novem naselju (ukinitve ali ureditve).

— Med volivci izvesti anketo v zvezi s prispevkom za asfaltiranje cest.

Predlogi:

— Potreben je samoprispevek za gradnjo šole.

— Asfaltirati je potrebno cesto od glavne ceste do Dretnika.

— Potrebno bi bilo več denarja za razvoj telesne kulture v Borovnici.

— Manj denarja odvajati za vrhunski šport in več za množični.

— Okolico ostanka mostu urediti in zaščititi z ograjo.

— Komunalno — stanovanjsko podjetje naj spremeni urnik uradnih ur.

— Urediti je treba ceste, kjer so bile prekopane zaradi novih napeljav.

— Pregledati in urediti je potrebno vse jaške.

— Urediti odlaganje smeti po dogovoru s Komunalno-stanovanjskim podjetjem.

— Označiti hidrante.

— Poskrbeti za redno vzdrževanje javne razsvetljave.

— Urediti cesto Pod gorami na staro železniško postajo ter Na grič.

— Postaviti potrebne luči od Drašlerjeve Vere do Stare postaje.

— Potrebno je montirati ure za vodo.

— Pri krajevni skupnosti bi bilo potrebno nastaviti uslužbenca z 8-urnim delovnim časom — svet krajevnih skupnosti naj pripravi predlog.

— Urediti preskrbo z mesom.

— Preprečiti, da bi v poslovalnici Mercator ukinili dobavo nekaterih artiklov (to uredi skupščina občine).

— Pri trgovini Mercator postaviti skrinjico za pripombe (KS).

— Urediti cesto na Laze (SQ).

— Prispevek za vodo pobirati večkrat in ne le dvakrat letno (Komunalno-stanovanjsko podjetje)).

Vprašanja:

— Kam je šel denar, ki je ostal od turističnega društva?

— Koliko denarja, ki je predviden za krajevne skupnosti, bo dobila krajevna skupnost Borovnica?

Pokojišče, prisotnih 18 volivcev

Sklepi:

Ker vprašanje električnega omrežja doslej ni rešeno, je bila imenovana komisija za rešitev tega vprašanja:

Krajevne skupnosti pripovedujejo predsedniki svetov krajevnih skupnosti

V vsaki številki našega časopisa se bomo pogovorili s predstavnikom sveta ene naših krajevnih skupnosti. To seveda ne pomeni, da bo v posamezni izdaji časopisa našla svoje mesto le ena krajevna skupnost. Nasprotno, menimo, da bi največ zapisov, sporočil, mnenj in problemov morali črpati prav iz krajevnih skupnosti — in tudi upamo, da nam boste pri tem izdatno pomagali.

»Pripovedujejo predsedniki svetov krajevnih skupnosti« pa naj bo le rubrika, s katero nudimo predsednikom svetov še posebno možnost, da nam predstavijo svoje delo.

Tokrat smo dali po povsem slučajnem izboru besedo tovarišu **Matevžu Novaku, predsedniku sveta krajevnih skupnosti LIGOJNA.**

Pogovor s tovarišem Novakom je tekel nevezano, sproščeno in brez vnaprej določenega cilja. Misli in besede so bile morda od časa do časa nekoliko neurejene, a vendarle dovolj jasne in brez ovinkarjenja. Moj zapis jim bo skušal le verno slediti:

Da, že tretje leto sem predsednik sveta krajevnih skupnosti v Ligojni. To odgovornost sem sprejel zato, ker sem iskreno želel rešiti vprašanje vodovoda, elektrike... Potem se pojavijo še drugi problemi in ko si »noter«, se vseh enako zavzeto lotevaš.

Naš vodovod je že star, obnavljali pa smo ga zadnja tri leta. Vode je sedaj dovolj. To je dober občutek, saj je dovolj za Malo in Veliko Ligojno. Še več je vode. Tudi za nekaj novih hiš bi je bilo dovolj. Pa je vseeno treba misliti tudi za prihodnost, saj si zelo želimo, da bi naš kraj bil v urbanističnem okolišju, da bi pri nas lahko gradili.

Saj kar lepo napredujemo, le nasprotja med vasema nekoliko kvarijo sodelovanje. Med vasema ni prave povezave, pa niso za vse le ljudje krivi. Ceste ni. Mislim, ni ceste, ki so jo že predniki želeli. Stara cesta je strma in nas bolj ločuje kot združuje. Nova bi lahko peljala skoraj po ravnem le 400 do 500 metrov daleč. Veliko bolje bi bilo. Stiki bi bili pogostejši. Kar sedaj spravi v klanec komaj 5 konj, bi po novi cesti peljal že en sam. Torej 1:5 za novo cesto. Svet krajevnih skup-

nosti tudi meni, da bi bila cesta lahko tudi primerna povezava z Drenovim gričem — tudi za avtobus.

Avtobus, da avtobus bi morali imeti. Skoraj 100 vaščanov dela na Vrhniki, v Ljubljani 50. Na delo in nazaj se vozijo kakor vedo in znajo. Pa ni dobro, saj smo le 5 km od Vrhnike in brez avtobusne zveze. Šolarje vozi na Vrhniko avtobus, ki je včasih sprejemal tudi druge potnike, a jih ne več. Najmanj dvakrat dnevno bi morali imeti avtobusno zvezo, da bi čutili »pravi« kontakt z Vrhniko.

Saj vendar nismo tako neznatni. Mala Ligojna šteje 149 prebivalcev, Velika Ligojna kar 282, skupaj štejemo 77 hišnih števil in oddamo dnevno več kot 1200 litrov mleka.

Saj ne tožimo preveč, le problemov je toliko. Pa tudi rešujemo jih.

Menimo, da je električno omrežje dotrajano. Delano je bilo za minimalne potrebe, za razsvetljavo. Danes je v Ligojni 60 električnih motorjev, veliko gospodinjstev aparatov itd. To je velik napredek, ki pa terja obnovitev električnega omrežja, kar pa stane po predračunih Elektro Ljubljana kar 30 milijonov starih dinarjev. Nekateri zato mislijo, da bi počakali, a se zavedamo, da je obnova neobhodno potrebna. Svet krajevnih skupnosti je mnenja, da bi vaščani lahko sprejeli potrebna bremena — 50 % sredstev za izgradnjo ceste in električnega omrežja. To je veliko, a rešitev je vendarle.

Veliko razmišljamo in se pogovarjamo, o vsem. Tudi o mostu čez Podlipščico, ki je bil porušen med vojno in še ni obnovljen. Skupščina je že imela sredstva zanj, tudi vojska je že bila pripravljena pomagati. Vsak od teh bi moral dati po 4 stare milijone, pa je podjetje Slovenija-ceste odklonilo. No, da, kdo ve.

Radi bi tudi asfaltirano cesto od Vrhnike do Horjula. Na zborih občanov vedno znova postavljamo to zahtevo, pa nam je skupščina občine odgovorila, da do leta 1975 ni upanja.

Trgovino imamo. Stara je, že izpred vojne. Ne zadošča več sedanjim potrebam. Naša osnovna šola je že sedem let prazna. Svet

krajevnih skupnosti misli, da bi vanjo lahko preselili trgovino. Bilo bi veliko bolje. To bomo tudi storili.

Mnogo stvari si želimo. Lahko bi se priključili na telefonsko linijo Vrhnika—Horjul. Radi bi namreč telefon, vsaj en sam aparat. Bil bi lahko v šoli za najnunejšje primere. Upam, da bomo to dosegli.

Od 1957. leta imamo svoje gasilsko društvo, ki je že velikokrat opravičilo svoj obstoj. Gasilska dvorana je bila zgrajena s prostovoljnimi prispevki in delom vaščanov. Zlasti gasilsko društvo je z izredno požrtvovalnostjo zgradilo svoje prostore in nabavilo opremo. Treba pa bi bilo sprejeti več novih članov, tudi v vodstvo. To sta sklenila občinska gasilska zveza in svet krajevnih skupnosti, saj gasilsko društvo zaradi samovolje posameznikov že več kot leto dni ne deluje. To je škoda, saj so prav gasilci pri nas marsikaj organizirali.

Veliko zabavnih prireditev v Ligojni je organizirala mladinska organizacija. Tudi zaslužili so z njimi, le da so trošili nepremišljeno in za nekoristne stvari. Zasluzena sredstva bi morali potrošiti za potrebe vseh, ne le neke terih. Kdor dela, tudi greši.

Delamo vsi, prizadevamo si storiti čim več. Tudi družba nam pomaga. Krajevna skupnost dobi 5.000 dinarjev dotacije za vzdrževanje vodovoda in 9 km makadamskih cest. Za novo vodovodno napeljavo je občinska skupščina poravnala račun za 2.850 din, dala nam je tudi 350 m cevi. Pred 7 leti smo tudi dobili od skupščine za vodovod 12.000 din. Tudi za gasilski dom in spominsko ploščo padlim v NOB smo dobili 13.000 dinarjev, pa za mladinsko sobo 5.000 din in od občinske organizacije ZB 1.500 din.

Pa tudi vaščani so dali, saj sta jih že vodovod in električno omrežje stala več kot 120.000 din, pročelje gasilskega doma pa tudi 30.000 din. In delali so tudi.

Pomagati si moraš sam in pomagali ti bodo tudi drugi. Počasi se daleč pride, pravi pregovor. A nikar prepočasi!« dodaja Matevž Novak.

Doro Hvalica

— Postavitev odklopljenega telefona.

Sinja gorica, prisotnih 23 volivcev

Predlogi:

— Sklicati sestanek, na katerem bo kmetom pojasnjeno, kako bo z gradnjo nove opekarne, da bodo vedeli, ali naj pričnejo s setvijo ali ne.

— Izdelati točen predračun za asfaltiranje ceste, da bi lahko čimprej uvedli samoprispevek.

— Križišče v Sinji gorici pravilno označiti.

— Zid ob poti na pokopališču je treba na novo zgraditi.

— Pri novih gradnjah naj se kriteriji pri dodeljevanju hišnih

števil nekoliko poenostavimo zaradi lažjega iskanja (pošta).

Vprašanja:

— Ali obstaja možnost, da bi imeli v vasi trgovino?

— Ali bo pritisk vode dovolj močan, da bo voda prišla do vrha hriba oz. vasi?

Bevke, prisotnih 29 volivcev

Predlogi:

— Odbornik naj na prihodnji seji občinske skupščine sproži vprašanje pobiranja komunalnega prispevka.

— Oddelek za gospodarstvo in finance naj opravi ogled gozdne poti od Bačarja do spodnje vasi v

Predlog srednjeročnega programa razvoja vzgoje in izobraževanja v občini Vrhnika

U V O D

Področje vzgoje in izobraževanja je eno najpomembnejših področij družbenega življenja. Na današnji stopnji družbenega razvoja postajata znanje in izobraženost najpomembnejša in neposredna proizvodna sila, najvažnejši dejavnik ekonomske rasti in s tem hitrejšega socialnega razvoja slehernega naroda.

Zato je potrebna večja družbena prisotnost na tem področju, ki je posebnega družbenega pomena. Z zagotavljanjem enakih možnosti izobraževanja za vse moramo zagotoviti optimalen razvoj sposobnosti vseh posameznikov. Socialni in materialni položaj otroka, njegovih staršev, kraja ali področja ne smejo predstavljati ovire za izobraževanje. Zato pa je potrebno ustvariti vsaj najosnovnejše enake izhodiščne pogoje šolanja otrok v vseh sredinah.

Odgovornost za zagotovitev tega nosimo vsi. Če želimo uresničiti novo sodobno šolo, je nujno, da za vzgojno-izobraževalno dejavnost zavestno odmerimo bistveno večji delež družbenega proizvoda.

Znano je, da že vrsto let sredstva za financiranje šolstva zastajajo za potrebami sodobne vsebine učno-vzgojnega procesa. Če k temu dodamo še potrebe za širjenje zmogljivosti in boljšo opremljenost šol, kar vse skupaj pomeni boljše, ustrežnejše pogoje za delo na šolah in v vzgojno-varstvenih ustanovah, od česar pa je v veliki meri odvisna ustrezna pripravljenost otroka za vključitev na višjo stopnjo vzgojno-izobraževalnega procesa, je več kot na dlani spoznanje, da je potrebno takojšnje ukrepanje za spremembo današnjega stanja.

Zavedajoč se tega dejstva, beležimo v zadnjem času v mnogih krajih uspehe na področju družbene skrbi za otroka. Le-ti so odraz samoupravnih hotenih delovnih ljudi, ki so se mnogokje odločili z referendumom, da bodo prispevali za hitrejši razvoj vzgoje, varstva in izobraževanja.

Izhodišča srednjeročnega programa razvoja na področju vzgoje in izobraževanja, izoblikovana na republiški ravni, računajo v polni meri z deležem občin pri njegovi uresnitvi v celoti. Prav uspešno izvajanje srednjeročnih programov občin, ki so si jih zastavile z načrti izgradnje in modernizacije osnovnega šolstva in otroškega varstva, je velikega pomena za izboljšanje učinkovitosti vzgoje in izobraževanja.

KATERI NAJPOMEMBNEJŠI OSNOVNI CILJI RAZVOJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA SO SKUPNI RAZVOJNI PROGRAMOM?

1. Zagotoviti povečanje stopnje uspešnosti izobraževanja. To pomeni, da bo čim več učencev končalo osem razredov osnovne šole v osmih letih in imelo možnost za razvoj vseh svojih sposobnosti.
2. Zagotoviti, da bodo učni uspehi učencev čim bližji njihovim umskim sposobnostim.

3. Zagotoviti vsem učencem enake pogoje za delo, ne glede na ekonomsko moč kraja, občine, področja ali socialno stanje staršev.

POGOJI NAŠE OBČINE ZA ZAGOTOVITEV TEH OSNOVNIH CILJEV

Na območju občine Vrhnika prebiva 13.869 prebivalcev, od katerih je po podatkih za šolsko leto 1972/73 1894 šoloobveznih otrok.

Za izvajanje učno-vzgojnega programa je na razpolago 6.300 m² bruto površine, kar pomeni, da odpade na vsakega učenca 3,3 m² površine. Po veljavnih normativih bi morali zagotoviti za vsakega učenca 6,5 m² bruto površine, kar pomeni, da je glede na prostorske možnosti za izvajanje programa učno-vzgojni proces zelo oviran. Če k temu dodamo še podatek, da je na razpolago šolam samo 144 m² pokritih lastnih telovadnih površin, to pa je 12-krat manj, kot je po normativih potrebno, lahko ugotovimo, da so možnosti za uspešen razvoj šolstva v občini v sedanjih pogojih zelo omejene.

I. ŠOLSKI OKOLIŠ IN ŠOLE V OBČINI

Območje občine je razdeljeno na dva šolska okoliša:

1. Borovniški šolski okoliš

zajema naselja: Borovnico, Breg-Pako, Dol-Laze, Brezovico pri Borovnici, Ohonico, Zabočevo, Padež, Pristavo in Pokojišče.

Od skupnega števila 3.192 prebivalcev na področju borovniškega šolskega okoliša je 13 % šoloobveznih otrok. Ti obiskujejo samostojno osnovno šolo v Borovnici.

Poslopje je bilo zgrajeno leta 1876, dozidano leta 1914, prvo nadstropje pa dograjeno leta 1961.

Šola ima 10 učilnic, manjkajo ji potrebni kabineti ter posebne učilnice za tehnični in gospodinjstviški pouk. Šola nima lastne telovadnice.

Bruto površina šole znaša 1330 kvadratnih metrov, kar pomeni, da odpade na enega učenca 3,21 kvadratnega metra. Prostori zadostujejo potrebam 42 %.

2. Vrhnikiški šolski okoliš

zajema vsa ostala naselja v občini.

Od skupnega števila 10.677 prebivalcev vrhnikiškega šolskega okoliša je 14 % šoloobveznih otrok.

Ti obiskujejo

a) osnovno šolo I. Cankarja (podružnici Log in Podlipa)

b) osnovno šolo J. Mraka (podružnice Drenov grič, Log-Zaplanja, Bevke)

Osrednja osnovna šola I. Cankarja na Vrhniki je bila zgrajena leta 1960, ima 13 učilnic, premalo kabinetov in je brez lastne telovadnice. Bruto površina šole zna-

ša 2083 m². Prostori zadostujejo potrebam 40 %.

Osrednja osnovna šola J. Mraka na Vrhniki, zgrajena 1904, pre-

Podružnične šole:

— Bevke, zgrajena	1927,	2 učilnici
— Drenov grič, zgrajena	1919,	2 učilnici
— Log, zgrajena	1929,	2 učilnici
— Podlipa, zgrajena	nadzidana 1959,	1 učilnica

Bruto površina šolskih prostorov v vrhnikiškem okolišu znaša 4970 m² ali 3,5 m² na učenca.

Nobena od šolskih stavb v občini ne ustreza razvojni stopnji sodobnega pedagoškega dela.

Vse tri osrednje šole so bile zgrajene za klasičen način pouka, ko so ostali učenci istega oddelka ves čas pouka v isti učilnici. Le osnovna šola Ivana Cankarja je imela ob vselitvi posebne učilnice za 4 predmete.

Tak način pouka omogoča največ 58—64 % izkoristek prostorov.

V zadnjih letih so zaradi večjega izkoristka prostorov (okrog 80 odstotkov idealni 78 — 83 %) in modernizacije pouka prešle vse tri popolne šole na kabinetni pouk. Pri tem ni več klasičnih matičnih učilnic, temveč le ustrezno število predmetnih učilnic s kabineti, ki so namenjeni shranjevanju učil in pripravi učiteljev na pouk. Pri gradnji novih šol dosledno upoštevajo zahtevo, da so posebne učilnice za razredni in posebne za predmetni pouk, česar pa na šolah v naši občini ne moremo uresničiti. V istih učilnicah potekata razredni in predmetni pouk ob enaki opreми za vse starostne stopnje.

Sedanje površine šolskih prostorov v občini pri enozmenskem pouku bi zadoščale le za dobrih 41 % potreb v letu 1980 ali okrog 49 % sedanjih.

II. TELOVADNICE

Telovadnico ima edino šola Janeza Mraka, vendar 144 m² površine še daleč ne zadošča, saj je potrebnih za šolo s toliko učenci 390 kvadratnih metrov.

Osnovni šoli Borovnica in Ivana Cankarja gostujeta v društvenih telovadnicah, s čimer je onemogočeno kvalitetnejše delo z učenci in ovirano delo športnih društev. Še težje je na podružničnih šolah, kjer imajo ob slabem vremenu telesno vzgojo v učilnicah.

III. DOPOLNILNI IN DODATNI POUK TER INTERESNE DEJAVNOSTI

Na šolah je premalo prostora za raznovrstne interesne dejavnosti, ki bogatijo vzgojno-izobraževalno delo. Med eno in drugo izmeno je samo pol ure časa. Proste so le redke učilnice v popoldanskem času, tako da je potrebno urnik za dopolnilni pouk za slabše ter dodatnega za sposobnejše učence krniti zaradi prostora. Prikrajša-

urejena leta 1971, ima 12 učilnic in premalo kabinetov. Bruto površina šole znaša 1986 m².

Na šoli Ivana Cankarja je kuhinja primerna le za pripravo malice, manjka prostor za delitev hrane. Podružnični šoli Bevke in Podlipa kuhinje sploh nimata. V Podlipi pripravlja kuharica malico v upraviteljevi kuhinji.

Na Logu in Drenovem griču sta kuhinji zasilni.

IX. Posebna šola

za otroke z duševnimi in telesnimi motnjami deluje v popolnoma neustreznih prostorih v starem zdravstvenem domu na Vrhniki. Zaradi premajhnih in nefunkcionalno opremljenih učilnic je delo zelo ovirano, učenci pa prikrajšani. Manjkajo zlasti primerni prostori za oblikovanje motoričnih sposobnosti. 200 m² bruto površine, ki je na razpolago posebni šoli, zadostuje potrebam le 19 %.

X. ŠOLSKO VARSTVO — ODDELKI PODALJŠANEGA BIVANJA

Na Vrhniki so trije oddelki v preurejenem starem zdravstvenem domu. Prostori so funkcionalno neustrežni, hladni, majhni, sanitarije neprimerne. Že sedaj bi dopoldne potrebovali vsaj še eno učilnico, ker so potrebe vsak dan večje.

V podaljšano bivanje je zajetih 6,5 % učencev z Vrhnike.

V Borovnici se stiskajo štirje oddelki šolskega varstva v učilnicah, s čimer je utesnjen pouk. Zajetih je 25 % učencev. Drugod ni nobenih možnosti za uvajanje te dejavnosti, čeprav so zlasti na Logu enake potrebe kot na Vrhniki in v Borovnici. Podaljšano bivanje pa je osnovni pogoj za izboljšanje učnega uspeha in zmanjševanje razlik med učenci zaradi različnega socialnega in kulturnega stanja družin.

Na Logu bi lahko začasno uredili šolsko varstvo, če bi sprostili zasedeno stanovanje. Pridobili bi dve učilnici in s tem omogočili enozmenski pouk, popoldne pa bi imeli prostor za varstvo in malo šolo.

XI. MALA ŠOLA

Po šestih letih obstoja v naši občini je vključenih v malo šolo 99 % vpisanih otrok v 1. razred. Trimesečna priprava otroka na vstop v osnovno šolo bo do leta 1975 morala prerasti v celoletno. S tem bo vsaj deloma uresničeno načelo, da je treba zagotoviti vsem otrokom enak začetek šolanja.

V Borovnici in na podružničnih šolah poteka mala šola v učilnicah po končanem rednem pouku, kar je časovno neprimerno zlasti za oddaljene otroke. Na Vrhniki uporabljamo za to delo prostore v vrtcu in glasbeni šoli, vendar je to le zasilna rešitev.

IV. VEČNAMENSKI PROSTOR

za proslave, skupne roditeljske sestanke in predavanja ima samo šola Ivana Cankarja — to je večji hodnik v pritličju in I. nadstropju. Šoli Janeza Mraka in Borovnica imata ozke hodnike, ki služijo edinole povezavi med razredi.

V. KNJIŽNICA

Knjižnica postaja vedno bolj sestavni del učno-vzgojnega dela, saj bi morale posamezne učne ure potekati v tem prostoru. Na šoli Janeza Mraka in Borovnica imajo deloma primerno knjižnico. Popolnoma neprimeren prostor za knjižnico pa je na šoli Ivana Cankarja, ker je premajhen in med poukom nedostopen. Na podružničnih šolah so knjižnice v pisarni ali učilnici. Knjižnica s čitalnico bi služila tudi kot pionirska in mladinska soba, prostor za svobodne dejavnosti, čakalnica za vozače, da bi koristno izrabili čas in pisali domače naloge, skratka neke vrste klubski prostor.

VI. UPRAVNI PROSTORI

na vseh treh šolah so bili načrtovani za manjše število zaposlenih. Ker bodo morale šole zaradi poglobljanja svojega dela in vedno zahtevnejše problematike zaposliti delavce v šolski svetovni službi (pedagog, psiholog, socialni delavec), bo treba pri razširjanju šolskih površin upoštevati tudi potrebo po teh prostorih (prostor za posamične razgovore s starši in učenci, pisarna za SSS). Zasilen prostor za enega svetovalca ima edino šola Janeza Mraka.

VII. GARDEROBE

Nobena od šol nima primerne prostora za garderobo. Potrebna je rešitev s centralnim garderobnim prostorom ob samem vходу v šolo. Garderobne stene na hodnikih pred učilnicami so ustrezale klasični organizaciji pouka, ker so učenci ostali ves čas v isti učilnici.

VIII. ŠOLSKA KUHINJA

Deloma ustreza preurejena kuhinja na šoli Janeza Mraka. Na šoli Borovnica je premajhna, zunaj stavbe in brez shrambe. Hrana delijo v učilnici.

KAJ JE BILO DOSLEJ STORJENO NA PODROČJU RAZVOJA ŠOLSTVA V NAŠI OBČINI?

V zadnjih petnajstih letih smo vložili precej sredstev za razširitev oziroma popravilo šolskih objektov. Zgradili smo novo stavbo šole Ivana Cankarja na Vrhniki, obnovili osnovno šolo v Borovnici in šolo Janeza Mraka na Vrhniki ter za silo preuredili podružnične šole. Vendar pa se je število učilnic povečalo pri tem samo toliko, da je možen pouk v dveh izmenah: dopoldne za oddelke višjih razredov, popoldne za oddelke nižjih razredov.

Ceprav so učilnice zasedene ves dan, je mogoč še kolikor toliko nemoten pouk, okrnjene pa so dejavnosti, ki bi lahko veliko prispevale k temu, da bi se učenec uspešno razvijal v ustvarjalno samostojno osebnost naše družbe.

Ob tem moramo poudariti, da se ob vprašanje prostorskih pogojev za izvajanje učno-vzgojnega programa vzporedno postavlja vprašanje možnosti za izvajanje njegove vsebine.

Že v sedanjih razmerah ugotavljamo bistven porast finančnih potreb za njegovo izvajanje, kar nujno pogojuje tudi spremenjen odnos med kritjem potreb za splošno porabo in vzgojno-izobraževalno dejavnost.

V letošnjem letu je v naši občini tako delitveno razmerje med splošno porabo in vzgojno-izobraževalno dejavnostjo 44 : 56 v korist slednje.

Ta podatek nedvomno zgovorno priča, da že sama vsebina učno-vzgojnega programa zahteva večja sredstva, ki naj jih zagotavlja družbeni proizvod. S širjenjem zmogljivosti in s tem zagotavljanjem ustreznih prostorskih pogojev pa bodo potrebe še večje.

To pomeni, da bo občinska skupščina v prihodnje (brez vlaganj sredstev v razširitev in popravilo) v še večji meri obremenjena z zagotavljanjem sredstev za izvajanje vsebine učno-vzgojnega programa.

KAKŠEN NAJ BO NADALJNJI RAZVOJ

Če želimo zagotoviti pogoje takšnemu učno-vzgojnemu procesu, ki bo omogočil celovit razvoj otroka, moramo v letih 1973—1980 dobiti toliko novih prostorov, da bodo imeli vsi učenci pouk v eni izmeni.

ZAKAJ POUK V ENI IZMENI?

Z uresničitvijo enoizemskega pouka bi dosegli te razvojne cilje: 1. Izognili bi se grozeči tretji izmeni in s tem poslabšanju pogojev za učno-vzgojno delo.

2. Tudi učencem od 1. do 4. razreda bi omogočili pouk v najugodnejšem dopoldanskem času. Ker je precej staršev zaposlenih dopoldne, bi bili otroci več časa skupaj z njimi. To pa za vzgojo v tem starostnem obdobju ni nepomembno.

3. Bistveno bi se lahko povečalo število učencev, vključenih v podaljšano bivanje — šolsko varstvo. To pomeni, da istočasno rešujemo vprašanje prostora za šolsko varstvo.

4. Rešili bi problem prostora za malo šolo, ki mora do 1975. leta preiti v celoletno.

5. Pridobili bi prostor za dopolnilni in dodatni pouk.

6. Omogočili bi interesne dejavnosti učencev, te pa so ob učno-

vzgojnem programu nepogrešljiv, sestavni del oblikovanja ustvarjalnosti mladega človeka.

KOLIKO PROSTOROV POTREBUJEMO?

Za uresničitev tega načrta bi potrebovali 15.000 m² šolskih prostorov, pri čemer upoštevamo porast števila prebivalstva in s tem tudi porast števila šoloobveznih otrok do leta 2.000.

Predvidevamo pa, da bo poraslo število prebivalcev v borovniškem šolskem okolišu za 30 %, v vrhniškem pa kar za 108 %. To naglo povečanje povzroča širjenje naselij Log, Dragomer, Lukovica in Drenov grič.

Zato ugotavljamo potrebo po reorganizaciji šol in ustanovitvi tretje popolne osnovne šole na Logu za okoliš Log, Dragomer, Lukovico, Bevke, Drenov grič, Lesno brdo in Blatno Brezovico. S preusmeritvijo vozačev iz teh vasi v novo šolo na Logu bi raz-

za borovniški šolski okoliš	480 učencev
za loški šolski okoliš	480 učencev
za vrhniški šolski okoliš	1.200 učencev
Skupaj	2.160 učencev

Napoved porasta števila prebivalstva v vrhniškem šolskem okolišu kaže, da bodo načrtovane šolske kapacitete za 1.200 učencev kmalu premajhne in da bo potrebno v dolgoročnem programu razvoja šolstva predvideti gradnjo novih šolskih površin za ta okoliš.

REŠITVE SO V PREDLOGU NOVIH GRADENJ

Sedanje stanje narekuje skrajšnjo izgradnjo novih šolskih površin v vseh treh šolskih okoliših in preureditev podružničnih šol.

Srednjeročni program predvideva naslednje investiranje v osnovno šolstvo:

1. Osnovna šola Log

K obstoječemu šolskemu objektu naj bi dogradili novo šolsko poslopje s telovadnico in prostori za otroško varstvo.

V prvi fazi, ki naj bi bila zaključena do konca leta 1974, bo treba obstoječi šolski objekt prilagoditi sodobnemu pouku. V ta namen bo potrebno preurediti obstoječe učilnice in druge prostore.

Do konca leta 1976 bo izdelan načrt za dograditev novega šolskega poslopja. To bo prilagojeno normativom za sodoben pouk popolne osnovne šole s telovadnico in prostorom za otroško varstvo. Zgradili naj bi ga do konca leta 1978.

Sedanje šolsko poslopje ima komaj 360 m² površine. Ker je po normativih potrebno za popolno osemletko s 480 učenci 3.160 m², bomo morali z gradnjo pridobiti še 2.760 m².

Popolna osnovna šola, ki bo kombinacija obstoječega šolskega poslopja in novega prizidanega poslopja, bo imela 17 učilnic in 7 kabinetov.

2. Osnovna šola v Borovnici

Osnovna šola Borovnica je v primerjavi z osnovno šolo Log v boljšem položaju, vendar tudi ta šola glede na uporabnost in površino ne ustreza normativom za sodobni pouk, zato bo treba ob sedanjih stavbi prizidati novo šolsko poslopje s telovadnico.

bremenili obe vrhniški šoli, da bi lažje sprejeli večje število učencev z Vrhnike in bližnjih naselij, izognili bi se prevozu vedno večjega števila učencev iz teh vasi na Vrhniko in ne nazadnje, s popolno osnovno šolo bi ta del občine precej pridobil.

Ker je programiranje in s tem v zvezi načrtovanje gradnje novih šolskih prostorov za tridesetletno obdobje problematično zaradi finančnih sredstev, temelji srednjeročni program razvoja šolstva v naši občini na potrebah za petnajstletno obdobje.

Izhajajoč iz predpostavke, da moramo v načrtovalnem obdobju, to je do leta 1986, zagotoviti ustrezne šolske površine, ki bodo omogočile sodoben pouk v nadaljnjem petnajstletnem obdobju, in z upoštevanjem treh šolskih okolišev je potrebno usposobiti in zgraditi take šole, da bodo ustrezale pouku za naslednje število učencev:

Preureditvena dela v obstoječem šolskem poslopju in izgradnja novih prostorov se bodo izvajala v dveh fazah.	
V prvi fazi do leta 1976 bodo izdelani načrti za preureditev in novogradnjo ter opravljena vsa pripravljala dela (odkup zemljišč in objektov). V tem času bo preurejena sedanja stavba, tako da bo prilagojena za povezavo z novim šolskim poslopjem.	
Do konca leta 1978 bo dograjen tudi ta del. Z novimi prostori bi pridobili 1.830 m ² , kar bi skupaj s sedanjimi 1.330 m ² zadoščalo za popolno osnovno šolo s 480 učenci v eni izmeni.	

3. Osnovni šoli Janeza Mraka in Ivana Cankarja na Vrhniki

Načrt za razvoj obeh šol je podoben: vsaka naj bi imela šolske površine za 600 učencev v eni izmeni. Ker je na obeh dvoizmen-ski pouk, bo potrebno za uresničitev tega cilja pridobiti z novogradnjo k sedanjim 2.000 m² na šoli Janeza Mraka 1.600 m², na šoli Ivana Cankarja pa k 2.100 m² še 1.500 m².

Na Vrhniki bo potrebnih torej 3.100 m² novih šolskih prostorov, ki bi jih pridobili z gradnjo pri-

POTREBNA SREDSTVA ZA URESNIČITEV PROGRAMA ŠOLSTVA IN OTROŠKEGA VARSTVA

1. Na Vrhniki bo do konca leta 1973 zgrajen otroški vrtec za 160 otrok, razlika do planiranih 200 pa nekoliko pozneje.

2. V Borovnici je predvidena izgradnja otroškega vrta za 85 otrok.

3. Otroški vrtec na Logu za 30 otrok bo zgrajen skupaj s šolskim poslopjem.

4. Otroški vrtec za 20 otrok iz Dragomerja in z Lukovice naj bi našel prostor v novem kulturnem domu, za gradnjo le-tega pa se je že začela akcija.

Investicijska vlaganja so vračunana v stroških gradnje šolskih kapacitet.	
5. Otroško varstvo v ostalih naseljih v občini bo urejeno po sprejetem programu razvoja otroškega varstva v občini, ki bo realiziran do konca leta 1980.	
Na Drenovem griču, Stari Vrhniki, v Bevkah in Verdu naj bi uredili prostore za varstvo od 10 do 20 otrok.	

A. Program šolstva	
1. Osnovna šola Log	11.428.000
2. Osnovna šola Borovnica	7.682.000
3. Osnovna šola Janez Mrak	6.656.000
4. Osnovna šola Ivan Cankar	5.957.000
5. Podružnične šole	2.933.000
Skupaj potrebna sredstva za šolstvo	35.206.000
B. Program otroškega varstva	
1. Otroško varstvo Vrhnika	5.186.000
2. Otroško varstvo Borovnica	2.204.000
3. Otroško varstvo na Logu	622.000
4. Otroško varstvo Dragomer-Lukovica	544.000
5. Otroško varstvo Drenov grič	519.000
6. Otroško varstvo Verd	467.000
7. Otroško varstvo Stara Vrhnika	519.000
8. Otroško varstvo Breg	337.000
9. Otroško varstvo Bevke	182.000
Skupaj potrebna sredstva za varstvo	10.580.000
Skupaj A + B	45.786.000

zidkov. V sedanjih stavbah bodo učilnice za razredni, v novih prizidkih pa učilnice za predmetni pouk, s čimer bomo uresničili možnost za sodobnejši pouk. Obe šoli bosta v prizidku oz. posebej imeli tudi telovadnico, ker bo sedanja šola Janeza Mraka lahko sprejela učence samo do 4. razreda.

Za šolo Janeza Mraka bodo do leta 1977 izdelani načrti za gradnjo prizidka in opravljena druga pripravljala dela. Prizidek pa naj bi bil dograjen do konca leta 1980.

Na šoli Ivana Cankarja bi do konca leta 1978 preuredili sedanjo stavbo, zgradili telovadnico in izdelali načrte za gradnjo prizidka. Ta naj bi bil zgrajen do konca leta 1980.

4. Posebna šola za učence z motnjami v razvoju

Za organizacijo posebne šole je potrebno zagotoviti 900 m² površine. Predvidena je gradnja novega objekta, ker sedanji ni primeren za preureditev.

5. Podružnične šole

Na območju občine so štiri podružnične šole: Log, Bevke, Drenov grič in Podlipa, šola Log-Zaplana se v tem letu ukinja.

Srednjeročni program predvideva, da bo podružnična šola Podlipa po zgraditvi novih šolskih zmogljivosti ukinjena, zato niso predvidena večja investicijska vlaganja, razen sredstev za manjša najnujnejša vzdrževalna dela. Po sedanjih podatkih se število rojstev ne povečuje, zato bi morala imeti ta šola edina v občini pouk še naprej v kombiniranih oddelkih.

Podružnični šoli Bevke in Drenov grič bodo tudi po izgradnji osrednje šole na Logu obiskovali učenci do 4. razreda. Pouk bi morali organizirati tako, da bi se izognili kombiniranim oddelkom. Obe šoli bo treba za delno preureditvijo usposobiti za sodoben pouk do leta 1976.

KAJ PA OTROŠKO VARSTVO VRTCI?

1. Na Vrhniki bo do konca leta 1973 zgrajen otroški vrtec za 160 otrok, razlika do planiranih 200 pa nekoliko pozneje.

2. V Borovnici je predvidena izgradnja otroškega vrta za 85 otrok.

3. Otroški vrtec na Logu za 30 otrok bo zgrajen skupaj s šolskim poslopjem.

POTREBNA SREDSTVA ZA URESNIČITEV PROGRAMA ŠOLSTVA IN OTROŠKEGA VARSTVA

A. Program šolstva	
1. Osnovna šola Log	11.428.000
2. Osnovna šola Borovnica	7.682.000
3. Osnovna šola Janez Mrak	6.656.000
4. Osnovna šola Ivan Cankar	5.957.000
5. Podružnične šole	2.933.000
Skupaj potrebna sredstva za šolstvo	35.206.000
B. Program otroškega varstva	
1. Otroško varstvo Vrhnika	5.186.000
2. Otroško varstvo Borovnica	2.204.000
3. Otroško varstvo na Logu	622.000
4. Otroško varstvo Dragomer-Lukovica	544.000
5. Otroško varstvo Drenov grič	519.000
6. Otroško varstvo Verd	467.000
7. Otroško varstvo Stara Vrhnika	519.000
8. Otroško varstvo Breg	337.000
9. Otroško varstvo Bevke	182.000
Skupaj potrebna sredstva za varstvo	10.580.000
Skupaj A + B	45.786.000

5. Otroško varstvo v ostalih naseljih v občini bo urejeno po sprejetem programu razvoja otroškega varstva v občini, ki bo realiziran do konca leta 1980.

Na Drenovem griču, Stari Vrhniki, v Bevkah in Verdu naj bi uredili prostore za varstvo od 10 do 20 otrok.

KAKO ZAGOTOVITI MATERIALNA SREDSTVA ZA URESNIČITEV PROGRAMA?

V skladu z določili srednjeročnega razvoja občine, sklepi občinske skupščine in dogovorom z gospodarstveniki se program varstva, vzgoje in izobraževanja financira iz sredstev samoprispevka, lastnih, bančnih in drugih sredstev.

Samoprispevek je svobodno izražena volja vseh občanov in delovnih organizacij, da bodo namensko za splošne in skupne potrebe oddvojili del lastnih sredstev. Svobodno odločitev izrazijo na referendumu. Več o tem, kako zagotoviti potrebna sredstva, bomo govorili na zborih volivcev, ki bodo v mesecu maju t. l.

KAKŠNO ODGOVORNOST PREVZEMAMO ZA URESNIČITEV PROGRAMA?

Odveč je poudarjati, da je uresničitev programa razvoja vzgoje in izobraževanja nujna.

Potrebno pa je opozoriti, da je odvisna od odgovornega ravnanja nas vseh. Če odpove samo en člen v verigi postopnega uresničevanja, lahko izgubimo vse.

Zavedati pa se moramo, da če se danes ne odločimo za tak način zbiranja sredstev, pomeni to jutri:

— poslabšanje pogojev za delo v šolah za najmanj 50 %,

— uvedbo tretje izmene, s čimer učenci ne bi bili prizadeti le zaradi časa, ampak predvsem zaradi snovi. Ob tretji izmeni je pouk močno okrnjen, kar pomeni, da bi imeli učenci zelo slabo osnovo za nadaljnje šolanje in izobraževanje,

— ukiniti bi šolsko varstvo in malo šolo, ki sta danes nepogrešljiv del izenačevanja pogojev za šolanje otrok,

— odpovedati bi se morali dopolnilnemu in dodatnemu pouku,

— konec bi bilo interesnih dejavnosti, ki pomenijo prvi stik učenca z vključevanjem v družbeno življenje.

To pomeni, da bi se v celoti odpovedali ne samo sodobni šoli, ampak bi zanikali tudi pomen vzgoje in izobraževanja.

V kroniki naše občine bi bil sramoten madež, da smo odpovedali v trenutku, ko se odločamo o prihodnosti mladih rodov, o njihovi usposobljenosti in pripravljenosti, da uresničujemo cilje socialistične družbe, nadaljujejo in izpopolnjujejo naše delo.

Zgledi drugih občin, ki že več let uspešno urejajo šolstvo in otroško varstvo s samoprispevkom občanov in delovnih organizacij ter drugimi viri, naj nam bodo dokaz, da ne rastejo nove šole in vrtci samo v bogatih krajih, ampak da jih odpirajo vsepovsod tam, kjer se občani zavedajo svoje odgovornosti do najmlajših. Tudi občani vrhniške občine ne bomo drugačni.

prisotnosti prizadetih občanov in predstavnikov krajevne skupnosti. To je bilo sklenjeno že na zboru volivcev marca 1972, vendar je ostalo samo pri sklepu.

— Urediti kanalizacijo.
— Še nadalje zbirati sredstva za asfaltiranje ceste Bevke—Log.
— Na klancih dati trdnjšo plast gramoza.
— Popraviti javno razsvetljavo na vasi.

— Komunalno — stanovanjsko podjetje Vrhnika naj pregleda cesto okrog Zabrd, ki je nujno potrebna popravila in pripravi predračun. Za to cesto naj se uporabijo sredstva komunalnega prispevka krajevne skupnosti. Del sredstev zagotoviti iz sredstev gospodarstva.

— Potrebno je očistiti vse jarkke — še prej zbrati podpise lastnikov prizadetih zemljišč.

— Komunalno — stanovanjsko podjetje naj bolj nadzoruje dela na cesti.

Vprašanja:

— Kdo bo očistil asfalt? (Potrebno je očistiti vso zemljo z asfalta.)

— Kdaj bodo izkopani jarki?

Dragomer-Lukovica, prisotnih 45 volivcev

Predlogi in vprašanja:

— Potrebno je rešiti vprašanje postajališč.

— Kaj je s socialnim skrbstvom v Dragomeru in Lukovici?

— Zakaj ni dotacij skupščine za gasilsko zvezo?

— Skupščina občine naj zagotovi sredstva za adaptacijo in opremo gasilskih domov.

— Vodovod Vrhnika-Lukovica.

— Za stransko cesto ugotoviti, če je obremenitev res taka, da bi to bila cesta IV. reda in financirana iz proračuna. Urejalo bi jo Komunalno-stanovanjsko podjetje. Zemljišča, ki so v razlastitvenem kompleksu in jih bo občina odkupila, je treba čimprej plačati bivšim lastnikom.

Podlipa-Smrečje, prisotnih 45 volivcev

Sklepi:

— Pričeti z akcijo za asfaltiranje ceste skozi Podlipo.

— Uvesti krajevni samoprispevek za asfaltiranje ceste.

— Proučiti možnost za sofinanciranje te akcije — potrebno je pripraviti predračun.

— Gradnja transformatorja.

— Volivci z odgovorom Viatorja o ureditvi prometnih zvez s Podlipo niso zadovoljni.

— Volivci zahtevajo prilagoditev avtobusnih zvez potrebam občanov. Kolikor to ne bo mogoče, zahtevajo zamenjavo podjetja, ki nudi te usluge.

— Podjetje Viator je potrebno opozoriti na točnost odhodov in prihodov avtobusov v Podlipo.

— Zbor volivcev se ne strinja s predvideno ukinitvijo 4-letne osnovne šole v Podlipi.

— Zahtevajo ureditev otroškega varstva v Podlipi in takojšnjo proučitev potreb po varstvu.

— Malavašič Jožetu podaljšati mandatno dobo za svet osnovne šole I. Cankarja Vrhnika.

— Razrešen je sedanji in izvoljen nov svet krajevne skupnosti Podlipa.

Predlogi:

— Na pokopališču je treba omejiti porabo prostora.

— Za delo krajevne skupnosti bi bil potreben primeren prostor.

Vprašanja:

— Če bo prišlo do ukinitve šole v Podlipi, kako bo s prevozom otrok na Vrhniko?

— Kakšne so možnosti za pridobitev dovoljenj za gradnjo novih hiš, ki jih sedaj ni mogoče dobiti?

Zaplana, prisotnih 50 volivcev

Predlogi:

— Trgovina v šoli potrebuje skladišče za živila in drugo blago.

— Pred šolo je potrebno nasuti pesek.

— Do šole je pozimi treba pluziti — dolžnost trgovine.

— Šola je potrebna adaptacije.

— Preureditev prostorov v šoli

— v prostorih, kjer je sedaj trgovina, naj bi bila gasilska soba in glavna dvorana za potrebe dramske sekcije, ostali prostori pa bi bili za trgovino.

— Od šole dalje je potrebna obvezna pot.

— Osnovna šola J. Mraka naj dostavi krajevni skupnosti Zaplana program uporabe šole v Zaplani.

— Asfaltiranje ceste od Matička do Jazbarja.

— Avtobus naj vozi tudi do Zgornje Zaplane.

— V Jamniku je potrebno postaviti transformator in urediti razvod po Zaplani.

— Elektro podjetje naj bolj skrbi za popravilo električne napeljave v Zaplani.

— Preprečiti je treba nedovoljeno priključevanje lastnikov vikendov na električno omrežje.

— Prošnji za napeljavo električne energije Bučko Štefanu in Bezeljaku Pavlu se ugodi.

— Poskrbeti za bolj redno dostavljanje vabil na zbornice volivcev.

— Predlagali so opustitev občinske cestne takse za traktorje pri registraciji.

— V Jamniku postaviti prometni znak »prepovedano parkiranje«.

— V Zaplani je potrebno dati poudarek pitanju živine — kombinirani proizvodnji mleka in mesa.

Breg, Pako — prisotnih 30 volivcev

Sklepi:

— Potrebno je popraviti javno razsvetljavo pri železniški postaji in ob celotni cesti Pod goro.

— Cesto Pod goro naj prevzame občina kot cesta IV. reda in jo da v upravljanje Komunalno-stanovanjskemu podjetju.

— Pripravi načrt in predračun za kanalizacijo skozi vas Breg — po možnosti še v letu 73.

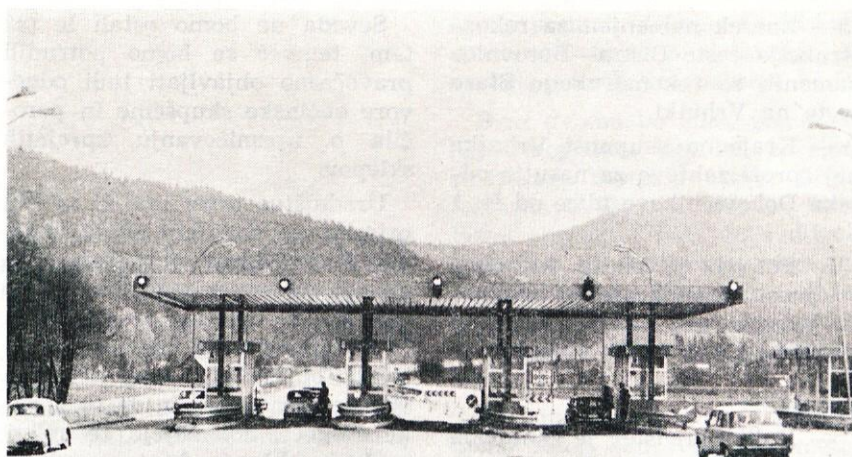
— Vodno skupnost obvestiti o regulaciji Borovnišnice od naselja Breg naprej do Ljubljane.

— Cesto skozi Breg urediti in ob njej očistiti jake.

— Označiti hidrante.

— Sklad za pospeševanje kmetijstva naj skupaj z občani nabavi stroj za kopanje malih jaskov na barju in naj organizira kopanje jaskov.

— Za vsako vas posebej nabaviti vsaj 1 stroj za kopanje jaskov.

Proti jugu

Predlogi:

— Zazidalni kompleks Pod goro urbanistično urediti.

— Z urbanističnim načrtom predvideti tudi prostor za odlaganje smeti.

— Občina naj posreduje, da bo Fenolit oz. Donit uredil čistilno napravo.

— Nabaviti »kason« za odvažanje smeti.

— Postaviti prometne znake, ki opozarjajo na živino na cesti.

— Ustanoviti posebno komisijo, ki bo ugotovila, če se da na barju obdelovati strojno tako kot ostala kmetijska zemljišča drugod, in ki bo klasificirala ta zemljišča drugače kot ostala ravninsko-kmetijska zemljišča.

— V naselju so se pojavili celi tropi srnjadi, ki uničujejo pridelke. Problem je treba skupaj rešiti.

Vprašanja:

— Kaj je z jaskom stare Borovnišnice, ali naj se zasuje in pre pove odlagati smeti?

— Kdo mora popraviti oporni zid ob stanovanjski hiši na Bregu št. 14, ki je življenjsko nevaren?

— Kako bo urejen rezervoar za vodovod?

Velika in Mala Ligojna, prisotnih 35 volivcev

Sklepi:

— Most pri odcepu v Ligojno je treba takoj popraviti, ker je popolnoma dotrajan in nevaren.

— Skupščina občine naj ponovno posreduje pri podjetju Viator za prevoz vaščanov s šolskim avtobusom.

— Vasi Velika in Mala Ligojna je treba urbanistično urediti — pripraviti urbanistični načrt za novogradnjo.

Predlogi:

— Urediti in asfaltirati cesto skozi vas proti Horjulu.

Brezovica pri Borovnici, prisotnih 30 volivcev

Sklepi:

— Mrhovišča okoli vasi zasuti.
— Komunalno — stanovanjsko podjetje obvestiti, da ne gorijo luči po naseljih Brezovica, Niževce, Zabočevo, Ohonica, Dražica. Obstoječo napeljavo pregledati in popraviti.

— Montirati nekaj dodatnih luči.

— a) Urediti pot do kamnoloma.

b) Lastnikom zemljišč dati odškodnino za zemljišča, po katerih bo tekla pot.

c) Skupščina občine Vrhnika naj do 1/4-1973 ukrene vse potrebno v zvezi z gradnjo poti in poroča o tem volivcem.

— Urediti kanalizacijo od pekarne do Robiča.

Blatna Brezovica, prisotnih 21 volivcev

Sklepi:

— Pri gradnji mostu proti Bevkam je treba paziti, da ne bo preozek, kot je v Sinjih goricah, kjer ovira promet.

a) Postaviti prometne znake, ki opozarjajo na živino, in znake, ki bi z obeh strani omejevali hitrost skozi vas.

b) Na ostrem ovinku pri gostilni postaviti ogledalo.

c) Hitrost omejiti na 40 km na uro.

— Urediti vožnjo šolarjev v popoldansko izmeno z avtobusom ali s kombijem.

— Urediti zemljiškoknjižno stanje zemljišč, ki jih je Kmetijska zadruga Vrhnika dala krajevni skupnosti.

Vprašanja:

— Zemljišče, na katerem želi mladina urediti igrišče, je last Kmetijske zadruge Vrhnika. Kako to urediti?

— Bivša šola propada — kdo jo je dolžan vzdrževati?

LOG — prisotnih 55 volivcev

Sklepi:

— Za prihodnje zbornice volivcev dostavljati vabila vsakemu gospodinjstvu posebej in pravočasno.

— Predlog družbeno ekonomskih izhodišč za financiranje splošne porabe za leto 1973 sprejeti s predlogom za olajšave občanom, ki se izključno bavijo s kmetijstvom.

— Ko bodo pripravljene projekti kanalizacije na Logu, sporočiti to krajevni skupnosti Log, ki bo sklicala sestanek o organizaciji kanalizacijskih del in financiranju.

— Na Logu organizirati odvoz smeti s Komunalno-stanovanjskim podjetjem, če bodo zbrali 50 podpisov in nabavili posode za smeti.

— Krajevno skupnost seznaniti s predlogom finančne konstrukcije vodovoda, o možnih variantah, o tem, kakšna bo voda in koliko bo znašala vodovodna tarifa ter o tehničnih in strokovnih normativih. Vodovodni odbor na podlagi

ugotovitev krajevne skupnosti, občinske skupščine in odbora na zboru občanov poroča in odloči.

Stari potrošniki vodovoda na Logu le-tega obdržijo, v nova naselja pa se napelje vodovod z Vrhniko.

— Svet krajevne skupnosti je zadolžen za postavitev krajevne table, prometnega znaka za omejitve hitrosti na 60 km/h in postavitev ogledala na križišču.

— Svet krajevne skupnosti naj pismeno zaprosi Skupščino občine Vrhnika, da sproži postopek za dovoz prek asfalta pred trgovino za osebne avtomobile.

— V komisijo za statut pri krajevni skupnosti je imenovan dodatno še Hvalica Doro.

Komisija pripravi osnutek statuta za prihodnji zbor občanov, ki naj bo najkasneje čez 2 meseca.

Predlogi:

— V olajšavah za otroke kmetov, ki jim je kmetijstvo glavni poklic, naj se ne omejujejo s 55 % davka, ampak naj bo olajšava neomejena.

— V bodoče gradiva za zbornice občanov prilagoditi jeziku, ki bo vsem občanom dostopen.

— Za smetišče naj poskrbi sama krajevna skupnost Log.

Stara Vrhnika, prisotnih 51 volivcev

Sklepi:

— Občinska skupščina naj razpravlja o cesti, ki pelje iz Stare Vrhniko proti Podčelu — oba odseka, od trgovine in od spomenika navzdol — in jo prevzame v program vzdrževanja cest IV. reda.

— Volivci želijo izvedeti, v kakšne namene trošijo sredstva, ki so nakazana od zavarovalnih premij proti požarom. Ta sredstva bi bilo koristno nakazati gasilskim društvom za njihove potrebe.

— Svet krajevne skupnosti naj poda utemeljen pismeni predlog potreb skladu za MZ in Komunalno-stanovanjskemu podjetju Vrhnika.

— Na pobudo sveta krajevne skupnosti Stara Vrhnika ali na pobudo občinske skupščine povabiti na zbor volivcev ali sestanek sveta krajevne skupnosti komandanta Vojaške pošte ter mu predložiti naslednje probleme:

a) ureditev nove poti čez Košace na Staro Vrhniko,

b) vzdrževanje vojaške ceste do skladišča tako, da bo sposobna za vožnjo in ne bodo vozili skozi vas,

c) vprašanje vojaške discipline in higiene.

Predlogi:

— Potrebno je popraviti oporni zid na pokopališču.

— Ob novi cesti urediti bankine.

— Za nadaljnje asfaltiranje ceste skozi vas naj Komunalno-stanovanjsko podjetje prispeva vsaj spodnji sloj — dovoz peska.

— Nujno je urediti kanalizacijo.

— Postaviti prometni znak »omejitev hitrosti«.

— V zvezi s pripravami za asfaltiranje vojaških poti naj pride predstavnik Stanovanjsko-komunalnega podjetja in pregleda, kje bi prišli v poštev propusti čez cesto.

Vrhnika, prisotnih 70 volivcev**Sklepi:**

— Lansko leto nerazporejena sredstva v znesku 420.000 din za dejavnost krajevnih skupnosti se prenesejo v leto 1973.

— Dotacijo zvezi rezervnih vojaških starešin Vrhniko povišati.

— Sklad za financiranje programov in dejavnosti krajevnih skupnosti naj krajevni skupnosti oziroma naselju, kjer je predpisan prispevek za uporabo MZ prispevka 65 %, 35 % investicije pa zberejo občani sami. Razmerje 50 : 50 (sklad : občani) naj še naprej velja za krajevno skupnost, v kateri ni predpisan prispevek za uporabo MZ.

— Povišati znesek v postavki podpore socialno ogroženim in bolehnim otrokom.

— Povišati postavko za štipendije.

— Odgovore na sklepe, predloge in vprašanja zbrati in jih vsak mesec objaviti v občinskem časopisu.

— Za prodajo zelenjave in sadja je nujno takoj postaviti na tržnici dvačasna kioska.

— Kmetijska zadruga Vrhnik je pred Mlečno restavracijo dolžna odstraniti kante in za svoje potrebe nabaviti kason.

— Čez 2 meseca je ponovno treba sklicati zbor volivcev.

— Za stari dom JLA naj Komunalno, stanovanjsko podjetje v planu predvidi tudi nabavo stolov in miz, tako da bi v njem lahko bili zbori volivcev, drugi sestanki in družbene prireditve.

Predlogi:

— Investitor gradnje nove avtoceste je dolžan popraviti cesto v Verdu.

— Prepovedati parkiranje avtomobilov na Stari cesti od Popita do Delikatese in na Ulici 6. maja na Vrhniku. Krivce po predpisih kaznovati.

— Prepoved naj ne velja za dostavna motorna vozila.

— Pred trgovino Mercator na Ulici 6. maja nasaditi poleg brez tudi drugo drevje.

— Komunalno — stanovanjsko podjetje naj pregleda drogove javne razsvetljave in zapne varovalke svetil s pokrovom, kjer le-ti manjkajo.

— Pri krajevni skupnosti določiti institucijo, ki bi med zboroma imela nalogo pripraviti in pregledati gradiva skupno s Skupščino občine in bi poskrbela, da bo gradivo pravočasno dostavljeno občanom.

— Gradivo dostavljati občanom večkrat in to manj obsežno.

— Od Kovinarske mimo Delavskega naselja je speljan odprt kanal, v katerem je zelo visok nivo vode, ker ima most na Ljubljanski cesti precej visok propust. Znižati nivo propusta.

— Na pokopališču na Vrhniku je pri stopnicah potrebno namestiti kason za smeti.

— V naseljih, kjer je določena zazidava, bi bilo dobro že vnaprej določiti hišne številke, da ne bo zmešnjav v zaporedju.

— Postavko v športnih in kulturnih objektih »močilnik — program turisti« v znesku 40.000 din črtati, ker je zajeta že drugod.

— Starešine JLA naj se dogovorijo s predstojniki, da bi odvažali smeti v javno odlagališče.

— Zgraditi mrliško vežico.

— Znesek namenjen za rekonstrukcijo ceste Bistra—Borovnica nameniti za rekonstrukcijo Stare ceste na Vrhniku.

— Krajevna skupnost Vrhnik naj sproži zahtevo za nasutje odseka Dobovičnikove ulice od št. 1 do 10.

— Potrjen je statut krajevnih skupnosti. Svet krajevnih skupnosti Vrhnik naj statut dopolni v skladu z ustavnimi dopolnili.

Vprašanja:

— Koliko sredstev je zahtevala gradnja spomenika pred šolo in Mantovco in kdo je odgovoren, da naprave na njih ne delujejo?

— Zakaj so bila porabljena sredstva prispevka za MZ, ker je Vrhnik zbrala 372 S milijonov din, v planu komunalnih del pa je predvidenih le 80 milijonov v letošnjem letu?

— Kdaj bo gradbišče posuto s peskom?

— Kako na Vrhniku urediti boljšo preskrbo z mesom?

Drenov Grič — Lesno brdo, prisotnih 56 volivcev**Sklepi:**

— Uvesti samoprispevek za gradnjo transformatorske postaje in obnovo električnega omrežja na Drenovem griču in Lesnem brdu.

— Za to bo skrbel 7-članski odbor za elektrifikacijo, ki ga sestavljajo: Jereb Tone, Japelj Janez, Bajc Angel, Leskovec Janez, Sedej Anton, Oblak Franc in Jelovšek Andrej.

— Do leta 1974 asfaltirati cesto od Stare šrange do Podklanca.

— Zbrati prispevke za adaptacijo gasilskega doma. Prispevajo naj vsi občani s prostovoljnim delom in finančnimi sredstvi.

— Na SO Vrhnik dati predlog za postavitev znakov »omejitev hitrosti« na 40 km/h na cesti skozi vas.

Predlogi:

— Samoprispevek za šolstvo naj ne bo procentualno enak za vse občane, ampak naj bo odstotek odvisen od višine osebnih dohodkov občanov.

— Za delo KS urediti poseben prostor.

— Predlog za omejitve tonaže na 6 ton na cesti, ki pelje do Minerala.

— Preprečiti neorganizirano odlaganje smeti.

— Mladina naj s pomočjo vaščanov organizira pobiranje odpadkov in smeti po hišah in okoli (smetišča ob cestah). Določiti prostor za zbiranje odpadkov, Komunalno—stanovanjsko podjetje pa naj to odpelje.

Vprašanja:

— Zakaj naj bi bili višji razredi osnovne šole na Logu, na Drenovem griču pa samo nižji razredi?

— Kako je z registracijo traktorjev? Bilo bi jih treba oprostiti plačila cestne takse na občinskih cestah.

— Odločili smo se objaviti (in objavljati tudi v prihodnje) sklepe, predloge in vprašanja z zborov občanov, ker menimo, da vodstva krajevnih skupnosti le v redkih primerih posredujejo pisane sklepe svojim volivcem.

Seveda ne bomo ostali le pri tem, temveč se bomo potrudili pravočasno objavljati tudi odgovore občinske skupščine in poročila o uresničevanju sprejetih sklepov.

Uredništvo prosi vse, ki so bili prisotni na zadnjem zboru občanov v svoji krajevni skupnosti in menijo, da objavljeni sklepi niso popolni, da nas na to opozorijo. Obljubljamo vam, da bomo opozorila objavili in tudi ugotovili vzroke za napake. In da so napake mogoče, dokazujejo že sklepi z zbora občanov krajevnih skupnosti Log. Sklepi s tega zbora so kar dobro zapisani in tudi dovolj razumljivi, le vsi niso. Opozoril bom na dva, za katera nepreklicno vem, da sta bila sprejeta (bil sem na zboru), sovaščane pa prosim, da me morda še s čim dopolnijo.

Vloga in pomen zveze rezervnih vojaških starešin v krajevni skupnosti in občini

Zveza rezervnih vojaških starešin Slovenije (ZRVS) deluje po teritorialnem principu na območju cele Slovenije. ZRVS je družbenopolitična in strokovna organizacija, katere glavna naloga je, da idejno, politično in vojaško-strokovno usposablja člane za opravljanje dolžnosti v zvezi z obrambo dežele. Splošni ljudski odpor (SLO), kot osnovna obrambna koncepcija naše države, prodira sicer v vse strukture našega življenja, najboljši kader pa vsekakor pričakuje prav od zveze

Prvi sklep: Zbor občanov je ugotovil, da je bila ovira (koli) za lažji in varnejši dovoz v naselje Mole postavljena protizakonito, ker po veljavnem statutu krajevnih skupnosti Log o postavitvi ni odločal in ne bil pravočasno obveščen zbor občanov. Ugotoviti je treba moralno in materialno odgovornost sveta krajevnih skupnosti.

Drugi sklep: Svet krajevnih skupnosti mora pripraviti dokumentirano poročilo o svojem delu, ga na naslednjem zboru (najkasneje čez dva meseca) podati občanom in odstopiti.

In kje sta se sporna sklepa izgubila? O tem morda v prihodnji številki. Napaka je zelo verjetno administrativne narave, a bi Ložani le radi videli, da takšne napake ne bi bile prepogoste.

Doro Hvalica

vseh področjih obrambnih priprav.

V občinskem glasilu bodo občasni prispevki o delu in naporih naše organizacije, pa tudi o aktivnosti naših članov v drugih organizacijah oziroma na področju obrambnih priprav in organiziranja splošnega ljudskega odpora. Prav tako se vse bolj pojavlja potreba po boljšem obveščanju o posameznih vprašanih splošnega ljudskega odpora, saj so, kot že samo ime pove, vsi občani nosilci obrambe.

20. februarja 1973 v Cankarjevem domu na predavanju »Nekateri vidiki aktualne varnostne problematike«. Od leve: Anton Plut, predsednik občinskega odbora ZRVS, Egon Konradi, pomočnik republiškega sekretarja NZ Slovenije in Franc Kranjc, član občinskega odbora ZRVS

rezervnih vojaških starešin. Odbori ZRVS in njeni člani so organizatorji, pogosto pa tudi nosilci obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, občinah in raznih organizacijah.

Družbeni pomen zveze rezervnih vojaških starešin je vse večji, zato je čedalje bolj prisotna potreba, da pričnemo na ustrezen način seznanjati širšo javnost z delom in uspehi naše organizacije pa tudi z doseženimi uspehi na

Naše glasilo nas mora seznanjati, povezovati in izobraževati tudi z vidika obrambnih priprav. Čeprav si vsi želimo, da do vojne ne bi prišlo, nam prav dobra pripravljenost nanjo daje mnogo upanja, da je ne bo.

Občinsko organizacijo ZRVS, ki šteje nad 400 članov, sestavljata borovniška in vrhniška krajevna organizacija. Organizaciji je v zadnjem času uspelo v nekaterih krajevnih skupnostih in delovnih

organizacijah ustanoviti aktivne rezervnih vojaških starešin, ki bodo prav gotovo prispevali k razvijanju pripravljenosti na splošni ljudski odpor. Njihova naloga pa ni le to, temveč se vključujejo tudi v razreševanje ostalih problemov v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

V februarju je občinski odbor zveze rezervnih vojaških starešin organiziral dvojno predavanje o najvažnejših varnostnih problemih v naši državi. V prvem je tovariš Egon Konradi, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve Slovenije, orisal delovanje naše politične emigracije v tujini ter konkretne oblike subverzivne in diverzantske dejavnosti ekstremistov. Omenil je tudi, da v manjši meri tudi naša tako imenovana ekonomska emigracija prihaja pod vpliv politične emigracije. Zaradi take situacije so na mestu varnostni ukrepi, ki jih morajo upoštevati vsi naši državljani. Da pa bi bili učinkoviti na tem področju, moramo posebno skrb posvetiti že ustreznim vzgoji mladine v osnovni šoli.

V drugem predavanju nas je tajnik občinskega odbora ZRVS tovariš Stanko Peric seznanil z najnovejšimi taktičnimi prijemi onemogočanja sovražnih elementov, ki bi se lahko pojavili na območju naše države.

Po predavanjih smo si ogledali zanimive filme, ki so bili posneti na manevrih »Svoboda 71«.

Udeležba članov je bila več kot 90 %, kar predstavlja razveseljiv napredek.

Naj za zaključek omenim, da je naša organizacija med prvimi v občini začela z akcijo zbiranja prispevkov za spominski dom v Kumrovcu. Doslej je zbranih že okrog 2.000 dinarjev.

Janez Žnidaršič

ŠPORT

Sporočilo ljubiteljem in sodelavcem

Ko smo se odločili, da začnemo z izdajanjem občinskega časopisa, smo najprej zaprosili za pomoč predstavnike družbenopolitičnih organizacij, skupščine in člane uredništva in izdajateljskega sveta. Vsak naj bi pomagal s prispevkom o svojem področju dejavnosti. Malo je bilo tistih, ki so obljubo pravočasno izpolnili. Med najbolj pridnimi so bili športniki. Njihovi prispevki o zimskem športu nam tudi pripovedujejo, koliko časa že pripravljamo izdajo glasila. Njihova poročila in članki so zato zastareli in s stališča obveščanja brez prave vrednosti.

Zato smo se odločili, da prispevkov ne objavimo, saj bi bilo vendale nekoliko preveč neenakomerno prebirati za 1. maj športne rezultate z naših smučišč. Avtorjem člankov se iskreno zahvaljujemo za trud in obljublamo, da bo njihova rubrika v prihodnjih številkah našega časopisa obsežna in — če nam bodo pomagali — tudi zanimiva.

Urednik

Naša zveza združenj borcev

(Objavljamo skrajšan tekst poročila s skupščine občinskega odbora ZZB Vrhnika)

Mir, ki si ga je skušalo priboriti vietnamsko ljudstvo s krvjo in trpljenjem v tridesetletni borbi, je končno le podpisan. Čeprav je mir kot tak še vedno krhek in negotov, poln dvomov in strahu, je vendarle pomemben mejnik v zgodovini vietnamskega naroda in hkrati vsega človeštva.

Ob enih ponoči v eni od sobot letošnjega leta je bilo konec umazane vojne, končalo se je krvavo poglavje človeške zgodovine, saj je padlo več kot milijon vojakov, od tega 56.000 ameriških in več kot milijon civilistov, med njimi mnogo žena, otrok in starcev. To je bila umazana vojna, za katero so Američani v zadnjih sedmih letih porabili več kot 120 milijard dolarjev in v kateri je bilo v Južnem Vietnamu 2 milijona ranjenih. Mnogi od njih so zaznamovani za vse življenje. Ameriški bombniki so v zadnjih enajstih letih odvrgli 7,5 milijona ton bomb (v drugi svetovni vojni so letala na vseh bojiščih odvrгла 2 milijona ton bomb). Ta vojna vihra je preorala vietnamska tla z milijardami kraterjev in opustošila cele pokrajine, uničila mnogo hektarov gozdov in preseljevala ljudi. Svet je ne bo nikoli pozabil. Ne le zaradi žrtve in opustošenja, ampak zaradi nauka, ki ga je posredovala človeštvu. Ta nauk je enostaven in razumljiv vsem, ki pošteno mislijo. Pravi zmagovalci te dolge in neusmiljene vojne je svobodoljubno vietnamsko ljudstvo, ki ga niso zlomile najhujše preizkušnje in je do konca vztrajalo v svojem pravičnem boju.

Na drugi strani pa je bila najmodernejša vojaška sila sveta s sodobnim orožjem, z vojaško tehniko, močno vojno industrijo in elektronskimi računalniki, ki so skušali prodreti v bistvo naroda, ki je ljubil sebe in svojo svobodo. Toda računalniki svoje naloge niso opravili. V montirane možgane niso mogli vgraditi tistega, kar je dvigalo vietnamsko ljudstvo: človečnosti, morale, moči, prepričanja o pravičnosti svojega boja, upanja v zmago, v svobodo in neodvisnost.

Pri vsem tem ne moremo mimo naše nedavne zgodovine, ki je bila zelo podobna borbi vietnamskega ljudstva. Spominjamo se naše narodnoosvobodilne borbe, uničujočih pohodov nemških škornjev, italijanskih čelad, ustaških čepic, belogardističnih baretk in četniških brad. Spomnimo se prenekatere matere, žene, očeta, sina, z vzdihom bolečine, jeze ali maščevanja, spomnimo se njihovega joka in solz. Ne smemo pozabiti štiritletne borbe, pohodov v temnih nočeh, v dežju, snegu in vročini. Mi, borci NOB in aktivisti vemo, kaj je revolucija, vemo, kaj so grozodejstva, ki so se dogajala na vietnamskih bojiščih. S ponosom dajemo priznanje junaškemu ljudstvu Vietnama z zavestjo, da bi

se tragedija lahko ponovila vsakemu narodu.

Zato priznajmo vietnamskemu ljudstvu zmago — kot borci, ki vemo, kaj je vojna in revolucija, ker smo jo doživljali in ker poznamo hotenje in akcijo močnejšega nad šibkejšim!

Tovariši borci in gostje! Čeprav je najhujše že za nami, je prav, da se spomnimo tudi dogodkov na Koroškem, ki so nastali kot posledica kršenja državnih pogodb s strani avstrijskih oblasti. Metode, s katerimi so hoteli fašistični elementi obračunavati s slovenskim življenjem na Koroškem, se niso prav v ničemer razlikovale od fašističnih metod v času hitlerizma med drugo svetovno vojno in tudi pred njo.

Vemo, da je vse to, kar se je lansko jesen dogajalo na Koroškem, v popolnem nasprotju z avstrijsko ustavo. Nacionalistični napad pod geslom, da morajo biti do 10. oktobra, ko je bila obletnica koroškega plebiscita, odstranjeni vsi dvojezični napisi, je torej kršitev avstrijske ustave, saj je državna pogodba, ki so jo podpisali Jonas in vsi člani vlade, sestavljena v skladu z ustavo.

Pionirji so z borci praznovali svoj praznik 29. septembra na Ulovki

Toliko bolj je nerazumljivo dejstvo, da se take stvari dogajajo prav nacionalnim manjšinam, katerih matična dežela v vseh podrobnostih spoštuje in varuje pravice vseh nacionalnih manjšin.

Zato je razumljivo, da so se prizadeti koroški Slovenci obrnili na matično državo, da bi na ta način sprožili internacionalizacijo tega problema. Lanski dogodki vsekakor ne morejo biti v čast in ponos avstrijski vladi, z druge strani pa smo ponosni, da naši zakoni ščitijo vse, kar je pošteno in svobodoljubno. Zato mislim, da je pravilno, da tudi vrhniški borci obsojamo nasilje avstrijskih nacionalistov.

Med notranjepolitičnimi dogodki je najvažnejša, da opozorim na pismo predsednika Tita in Izvršnega biroja CK ZKJ. Prepričan sem, da se strinjate z mojim mišljenjem, da smo borci in aktivisti nekaj podobnega že dalj časa pričakovali. Deformacije v naši družbi so zavzele tak obseg, da

brez energičnega poziva in še bolj smelega izboljšanja situacije ne moremo pričakovati, da bi se stanje vidno izboljšalo. ZK je v letu 1972 končno začela odstranjevati omahljivce iz svojih vodstev, ki so z malomeščanskim liberalizmom in podcenjevanjem njene vloge omogočali tujim elementom manevriranje v imenu delavskega razreda v družbenem razvoju in v imenu socialistične zveze v sistemu neposredne socialistične demokracije.

Na naše delo in življenje odločilno vplivajo dogodki in splošni razvoj doma in v svetu, vendar mnogih ne zanimajo, dokler jih ne občutijo na lastni koži. In vendar nas izkušnje lastne zgodovine ter dogajanja doma in v svetu učijo, da lahko vplivamo na potek dogodkov in da prisilno zahtevamo upoštevanje naših interesov. Kot organizacija se moramo zavedati svojega poslanstva, skupnih interesov in kot trdno odločena organizacija jih bomo uveljavili proti vsakomur in za vsako ceno. Razvoj družbenega samoupravljanja v Jugoslaviji, v Sloveniji in na Vrhniki je rasel in raste prav iz podobnih izkušenj in spoznanj. Zato ni brez osnove, če trdim, da

je potrebno v boju za samoupravljanje upoštevati tudi borce, čeprav smo že bili priče mnogim poskusom, da bi jih potisnili na rob družbenega dogajanja.

V lanskem letu so začeli dvigati glave tudi tisti sovražniki ljudstva, ki jim bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov ne gre v račun (ustaška teroristična grupa). Želijo uničiti tiste dobrine revolucije, ki so potrebne za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma. 21. seja ZK in ostali ukrepi republiških in občinskih organov so bili usmerjeni k cilju, da preprečimo take nakane sovražnika. Jasno je, da je budnost nas vseh tudi v bodoče nujna.

Pred nami so važne naloge, ki se jih borci v celoti zavedamo: uredničenje ustavnih amandmajev, ki postaja vse bolj eno od temeljnih izhodišč v odpravljanju vzrokov gospodarske in družbene nestabilnosti. Ne smete razumeti napak, če vsi skupaj poudarimo ugotovitev, da vse preveč govori-

mo in premalo delamo. Če bi bolj spoštovali hotenje delavcev, bi vsekakor imeli več uspeha.

Brez dvoma bo eden pomembnejših dogodkov tega leta sprejetje novega besedila ustave SFRJ ter ustave SRS. S tem se bodo jasno opredelili samoupravni socialistični družbenoekonomski odnosi, komunalni sistem in v skladu s tem celotni družbenopolitični skupščinski in pravosodni sistem.

Že lani smo načrtovali, kaj vse bomo letos napravili za kmetoborce. Smatram, da nam je vsem dobrodošla akcija referendum, s katerim so kmetje izenačeni v zdravstvenem zavarovanju z ostalimi.

Naj omenim še vprašanje kadrovanja in kadrovske politike. Še imamo sposobne tovariše, ki so v NOB in že prej dali vse svoje sile in so bili na odgovornih položajih dolga leta po osvoboditvi. Zaradi različnih vzrokov so padli v senco, nekateri živijo danes zagrenjeni in pozabljeni. Naša naloga je, da jim priznamo njihov trud in delo, ker so naši in bodo naši tudi ostali. S pravilnim pristopom bo imela družba še dolga leta od njih koristi, oni pa zasluženo zadoščenje in priznanje. Istočasno pozivam vse take tovariše, da stopijo v tesnejši stik z organizacijo ZZB, kakor tudi z ostalimi organizacijami ter se s svojim delom in aktivnostjo ponovno vključijo v družbenopolitično življenje.

Letna skupščina Zveze združenj borcev Vrhnika je bila 17. februarja 1972. leta, na kateri je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor (17 članov upravnega in 3 člani nadzornega odbora). Takrat je bilo izvoljenih tudi 7 ustreznih komisij.

Danes ima naša organizacija 785 članov. Med letom se je priselil iz drugih krajev 1. Na novo sta bila sprejeta v našo organizacijo 2 člana. Umrlo jih je 18.

Prva večja akcija odbora je bila organizacija razgovora s tukajšnjo mladinsko organizacijo o prenašanju tradicij na mladi rod, kar je izvedla komisija za razvijanje tradicij. Takrat je bilo sklenjeno, da se na vseh proslavah zaprosi mladino za sodelovanje. Razčlenjen je bil pojem borbenih in revolucionarnih tradicij. To je pripomoglo, da so bile akcije pravilno usmerjene.

Organizirali oziroma sodelovali smo pri naslednjih proslavah:

- 30-letnica partizanske vojske
- 30-letnica zveze pionirjev Jugoslavije
- 25-letnica zveze za telesno kulturo in
- 10-letnica Kurirčkove pošte.

Posebna skrb odbora je bila posvečena Kurirčkovi pošti, za kar smo poleg dela vložili precej finančnih sredstev. Tako smo za 82 nagrajenih spisov podelili knjige v vrednosti več kot 5000 dinarjev.

Če dodamo, da so naši člani spremljali Kurirčkovo pošto po vsej njeni poti na občinskem območju, da so predlagali kurirčkom razne akcije, da so naši člani na proslavah obujali spomine iz NOB, da smo za sodelovanje zaprosili tudi druge družbene organizacije (tribiško družino itd.), lahko ugotovimo, da je bila celotna jubilejna akcija Kurirčkove pošte uspešna.

Sodelovali smo tudi pri proslavah:

- 27. april, proslava OF na Logu
- 27. april in naša udeležba na občinskem prazniku Vič na Golu
- 1. maj
- 6. maj, občinski praznik
- 21. maj, proslava in odkritje spominskega obeležja I. odboru OF na Blatni Brezovici
- 25. maj, dan mladosti

— 28. maj, ko smo zaključili s planinskim taborom na Planini.

Podrobnejših poročil o vseh proslavah ne bi dajal, omenil bi le nekatere.

Občinski praznik in njegova centralna proslava sta bila prenesena na Srebotnik, na kraj, kjer se je 4. in 5. maja 1942 formirala Fašarska četa. Naš namen je bil, da bi pritegnili čim več mladine in pionirjev, kar nam je v polni meri uspelo. S sodelovanjem tovarišev iz Preserja, Kamnika, Podpeči in Rakitne ter z organizacijami, ustanovami in društvi smo uspeli, da je bilo na proslavi nad 500 mladine in pionirjev. Poleg političnega govora je bil organiziran kulturni program, preživelim borcem čete pa so bile podeljene knjige Monografija Tito. Pri organizaciji proslave je ogromno prispevala tudi mladina iz Borovnice, za kar jim izrekam zahvalo.

Na proslavi OF v Blatni Brezovici smo na hiši Lovrina odkrili spominsko obeležje. Poleg govora je bil tudi program, ki so ga izvedli šolska mladina iz Blatne Brezovice in Bevk, pevski zbor ZB in godba na pihala iz Vrhnike.

Odbor je bil dejaven tudi v sodelovanju z garnizonom. Naš cilj je, da se sodelovanje v bodoče še bolj poglobi. Dogovorjeno je, da se bo razširilo predvsem na političnem področju, kjer naj bi naši člani vojakom pripovedovali o borbenih tradicijah in partizanskih akcijah, ki so bile na našem območju.

Mislim, da je važno tudi, da je občinski odbor sodeloval z vsemi občinskimi organizacijami ZB, s katerimi Vrhnika meji.

Poročilo bi bilo nepopolno, če ne bi omenil aktivnosti odbora in komisije za stanovanjska vprašanja invalidov in borcev. Ker je bil s 1. januarjem letos ukinjen borčevski sklad za stanovanja borcev, smo le-tega prenesli v solidarnostni sklad pri skupščini občine Vrhnika. Da bi dobili točen pregled in analizo stanovanjske problematike borcev, smo komisijsko pregledali 70 borčevskih stanovanj. Analizo stanja smo posredovali skupščini občine Vrhnika.

Zahvaljujem se organom občinske skupščine Vrhnika ter njemu predsedniku za razumevanje, ki smo ga bili deležni pri našem delu. Zahvala velja tudi tovarišem na občinskem sindikalnem svetu, ki so denarno podprli izgradnjo doma upokojencev in borcev na Logu ter ureditev Robovega spomenika v Ligojni.

V tem poročilu sem navedel glavne stvari in dejavnosti, s katerimi se je ukvarjal občinski odbor v enoletnem delu. Prepričan pa sem, da je še mnogo zadev, o katerih bi bilo treba razpravljati.

Samoprispevek

— Preklete! Pa zamrznjene plače, pa davki, pa podražitve! In sedaj še samoprispevek! Od kod pa naj jemljem? — morda bodo nekateri tako vzkipeali. Po pravici.

Toda v sili hudič muhe žre. V sili ugrizneš tudi v kislno jabolko.

— In kje je taka sila?

— Pri naših otrocih!

— Kako pa to? Saj imamo lepe šole. Pa nekaj o vrtcih in varstvu sem tudi že slišal. Zaenkrat bi bilo gotovo še dobro. Potrpimo! Bomo pa kasneje gradili, ko minejo ti težavni časi!

Preberi, prosim, dragi občan, nekaj podatkov:

V naši občini odpade na enega učenca dobrih 3,25 m² bruto površine. Po veljavnih normativih pa bi ga moralo biti 6,5 m², torej še enkrat več. Šole imajo skupno 144 m² telovadnih površin; po normativih bi jih moralo biti dvajsetkrat več. Večji del časa, namenjenega telovadbi, gre tako v nič. Pri tem pa toliko bolehnih, šibkih, nerazvitih otrok!

Šole delajo v dveh, marsikaterikrat v treh izmenah. Nabite so kot čebelji panji od 6,50 do 17. ure in dalje. Za razne krožke, svobodne dejavnosti prostora skoraj ni. Med dopoldansko in popoldansko izmeno ni niti 30 minut časa. In zračenje, čiščenje, svež zrak?

Učenci iz 8. razreda krivijo hrbtenice v klopih za učence 1. razreda. Mali prvčki pa bingljajo z nogami na stoli, na katerih sedijo učenci 8. razreda. Ni vrag, da v osmih letih ne bi postali pokveke!

Ko ste, dragi starši, zaposleni, resnično nimate mnogo časa za otroke. Malicajo, kosijo v šoli. V šoli razdelijo dnevno več kot 100 kosil in 400, 500 malic. To so že prave menze! Ponekod delajo to v zasilnih prostorih. V Borovnici pa niti teh ni. Na razpolago je le prostor v drvarnični zgradbi s 25 m² površine — za kuhinjo, shrambo, jedilnico, gospodinjsko učilnico.

Da bi razbremenili starše, vsepovsod po svetu in tudi v Sloveniji uvajajo celodnevno bivanje v šoli. Pri nas pravimo temu varstvo. In kam smo strpali naše najmlajše? Na vrhniki in v Borovnici v stare zgradbe in v šolo, drugje pa ni niti tega. In še teh prostorov je premalo; ogrožene otroke šole odklanjajo. Kaj, če bodo odrasli Janezi na stara leta tudi nas strpali v stare, tesne luknje? Saj smo jih tako učili. In koliko ogroženih otrok bo iztirilo, ker ni zanje prostora? Koliko milijonov je vredna ena sama zavožena človeška usoda?

Vrtca sta samo na Vrhniki in v Borovnici; v starih zgradbah! Ali je za najmlajši človeški rod res vse dobro? Ali je važnejša lepa pisarna, upravna zgradba kot svetel, prostoren vrtec? In še teh prostorov je premalo. Oba vrtca otroke odklanjata. Koliko predšolskih otrok životari doma zaklenjenih, koliko jih je v neprimerenih oskrbi. V vrtcih jih je le približno 5 %. Predšolska doba pa je čas, ko je otrok najbolj dojemljiv za vzgojo. Kar je zamujenega v tem času, se kasneje ne da več popraviti. V drugih naših vaseh vrtcev sploh ni.

Trimesečne male šole v Sloveniji že prehajajo v celoletne male

šole. Naša občina je med prvimi začela z njimi in zajela vanje skoraj vse otroke. Vendar pa za 13 oddelkov male šole ni letos mogoče dobiti niti enega prostora, in obstaja nevarnost, da male šole letos na Vrhniki ne bo. In kje bomo dobili vsaj 10 učilnic za celoletne male šole?

Še in še bi morali naštevati. Vsako šolo, vsak kraj tarejo še posebne težave in tegobe. In to že danes. Kaj pa bo čez deset let, ko bo število otrok narastlo za približno 25 %? Ali bomo uvedli tri izmene s skrajšanim poukom in učnim načrtom? Na pragu Ljubljane! Naši otroci pa gredo skoraj vsi naprej v ljubljanske šole. Kako bodo tam uspevali, če ne bodo imeli solidne podlage, če jih ne bomo naučili delati. Moderne šole ni brez osnovnih materialnih pogojev. Teh pa naše šole že danes nimajo. Za tako ostro, trdo konkurenco, na kakršno bodo nateleti v ljubljanskih šolah, že ne.

Če bi letos izglasovali samoprispevek in začeli uresničevati srednjeročni načrt razvoja šolstva,

varstva in predšolskega varstva v občini, bi dogradili potrebne površine v desetih letih. Ne bo lahko prebroditi teh deset let! In kaj bi zgradili po tem načrtu? Sedaj je v občini bruto 6.300 m² šolskih površin. Zgradili naj bi novih 8.400 m². Na Logu bi dobili novo, moderno osemletko, ki bi imela dovolj prostora tudi za varstvo. Na Vrhniki bi k sedanjim 4.069 kvadratnim metrom, kolikor jih imata obe šoli, dogradili novih 3.131 m². V Borovnici bi dozidali novo poslopje s 1.830 m², v kateri bi bila tudi moderna telovadnica, tehnična, gospodinjska učilnica, jedilnica, kuhinja in drugo. Podružnične šole bi uredili ali pa bi se otroci vozili v matično šolo. Za posebno šolo naj bi preuredili prostor v starem zdravstvenem domu oziroma naj bi zgradili nove prostore.

Če bi zgradili vse to, bi lahko uvedli enoizmenski pouk, vsi otroci bi torej hodili v šolo dopoldne. Potem tudi ne bi bilo treba graditi posebnih prostorov za varstvo, saj bi imeli vsi učenci var-

upal vzeti to odgovornost na svoja ramena?

Pravimo, da so otroci naše najdražje. Kako bomo otroke pripravili za življenje? Kakšno doto jim bomo dali? Ali je 1 % od naših plač res breme, ki ga ne bi zmogli? Razmisli dragi občan! Povprašaj, prepričaj se, če so navedeni podatki resnični! Poseben odbor za izgradnjo šolstva ti bo na vprašanja odgovoril. Nato pretehtaj, razmisli, pogovori se s sosedom, v tovarni, ustanovi! In potem se odloči, po svoji vesti! Sam, pošteno!

Če se boš na referendumu odločil za ne, je tudi tvoja državljanska pravica. Toda tudi posledice bomo nosili sami. Nihče drug ne bo skrbel za naše otroke. Niti ne pozna naših težav, niti ga ne zanimajo. Težko bo našim otrokom, če jih bomo pustili na cedilu tudi mi!

Če pa se boš odločil za da, ti že sedaj toplo stiskamo roko vsi tisti, ki nas usoda naših otrok skrbi. Skrbi njihova bodočnost, pa prihodnost tega lepega koščka slovenske zemlje, ki mu pravimo vrhniška občina.

Stane Novačan

Pedagoške sličice STVARNOST

Boječe je potrkalo. Vrata so se previdno odprla.

»Kaj bi rad, Janez?«

»Ali lahko govorim z vami?«

Ni vedel, kam bi z rokami, noge so mu olesenele. Le s težavo in hrupom je spravil svoje dolgo telo v stol za mizo. Tudi moj nasmeh ga ni sprostil. Le kaj ga teži, gavnarja navihanega? Saj je sicer kot živo srebro. Vedno je kaj narobe. »Tršice« ga le s težavo krotijo.

Janez se je nerodno presedel in z nogo zadela ob mizo. Rdečica mu je planila prav do vršičkov ušes.

Bruhnilo je iz njega: »Preselili bi se radi. Lepo prosim, tovariš, preskrbite nam stanovanje.«

Solze so mu zalile oči, se preselelile v grlo, glas se mu je prelomil. Utihnil je, v rokah pa je nemirno mečkal robček. Kupček nesreče, ves miren, ponižen, vdan. Kar prestar. Ali je to tisti navihani Janezek, živ, namazan z vsemi žavbami? Kaj ga je strlo? Ali je pri njih doma res tako hudo? Poznam družino: bratec, sestra pa mama in oče. Oče pije, brez službe je.

Janez se je malo umiril in zopet je bruhnilo iz njega: »Ata kar naprej razgraja. Včasih bežimo od doma. Od mame zahteva denar za žganje; če ga ne da, tepe. Enkrat je mami že nogo zlomil. Tovariš, prosim, preskrbite nam stanovanje, da se z mamo preselimo!«

RAZMIŠLJANJE

Minilo je štirinajst dni.

Rahlo upanje, da mi bo tudi ta malenkost, kot toliko drugih, utonila v pozabo, me je tokrat prevaralo. Janezove preplašene oči so se zastrmele vame čisto nepričakovano: v udobnem naslonjaču pred televizorjem, pa celo na sestankih — sredi najbolj vnetega razgovora o novi, napredni, humani, vzgojni šoli; sredi najbolj vnetega dokazovanja, da je naša šola že takšna, da je idejno, strokovno brezhibna, topla, človeška; ali se vsaj trudi takšna biti. Ali morda ni res? Gotovo je. Vsi si tako iskreno,

prepričano želimo! Torej? Toda Janez, ne bodi tako trmast, ne rini z glavo skozi zid, z očmi pa v mene! Saj vendar veš, razumeš, da stanovanj ni, da je stanovanje danes vredno dvajset in več milijonov. Družba nima denarja, zlasti sedaj, ko rešuje težje probleme, kot so tvoje drobne skrbi.

»Kaj pa tisto o pravični družbi, socialističnem humanizmu, enakopravnosti, enakih možnostih za vse, zlasti za otroke, še posebej, če so iz revnih družin? Saj se spomnite? Pri morali se letos že vseskozi tako lepo pogovarjamo prav o tem. Da bodimo čisto odkriti, da zlasti pri teh urah ne bomo ničesar prikrivali, lagali — ste rekli, kajne?«

»Janez, ne trmoglavil! Premlad si, ne razumeš! Rekel sem. Toda to je pri uri, v šoli, to ...!«

»Saj prav to! Tako me zanima. In kar lažje mi je bilo, ko sem šel strahoma domov. Saj nismo sami, mi, naša družina. Na nas še nekdo misli. Če nam bo hudo, nam bodo pomagali.«

»Tako Janez, vidiš! Sedaj je že bolje. Verjeti je treba. Pa menda ne boš razočaral vseh nas, učiteljev, ki smo leta gradili, iskali odmeve na najsodobnejših strunah v tvojem srcu, napeljevali kot las drobne žice, ki so prevajale najfinejše tokove iz naših v vašo srca; previdno s krhkim orodjem odpirali stran za stranjo v vaši notranjosti in le tu in tam pa poskušali kaj malega dodati, spremeniti, oplemeniti. Poskušali to vsak dan. uro, minuto; poskušali povsod — v razredu, na hodniku, v telovadnici, pri krožku, proslavi, vaji ... Lepo, Janez, da vse to čutiš, ne boš nas razočaral.«

»Saj sem vedel. Četudi ne bo stanovanja takoj. Da bom le mami lahko povedal, da ga bomo dobili. Čeprav čez mesec, dva ali tri.«

Dragi Janez, kako naj ti povem, da so ure, učni načrt, lepa prihodnost — eno, da pa je stvarnost drugo. Kako naj ti dopovem, da tvoje stanovanje, vaše beganje, mamina zlomljena noga, tvoje preplašene oči prav nikogar ne brigajo. Na koga naj se obrnem, na komunalno stanovanjsko podjetje, na občinsko skupščino, SZDL, sindikat, komite, socialno službo, na republiške, na zvezne organe? Koga se to tiče (če se koga, naj se oglasi na telefon št. 74 608!)?

In koga briga, če se bodo drobne strune in krhke žice v tvojem srcu pretrgale, če ne bo več hrane za nežno rastlinico, ki bi iz tebe naredila človeka — svobodnega, naprednega? Koga briga, če bo namesto tega nastalo pohabljenost, nesrečno bitje? Čez leta bomo kamenje metali vanj; in drug v drugega. Ob kakšni novi akciji, vetru, sunku.

Potem pa se bomo zopet namestili v mehki, topli naslonjač pri televizorju in se zaprli v svoj domek, za svojo ograjico, v svojo lupinico.

-S-

stvo popoldne v istih učilnicah kot dopoldne pouk. Še neka prednost: iz sedanjega načina varstva bi lahko takoj prešli na modernjšo obliko: celodnevni pouk.

Za otroške vrtce bi zgradili 2.856 m² površin na Vrhniki, v Borovnici, v Dragomerju — Lukovici, na Drenovem griču, Verdu, Stari Vrhniki, Bregu, Bevkah. Težkih skrbi bi bile rešene družine, saj bi vedele, da je otrok v varnem, toplem domu, kjer skrbijo za njegov vsestranski razvoj kvalificirani vzgojitelji.

Koliko pa bo vse to stalo? Približno 4.600 starih milijonov. Z enoodstotnim samoprispevkom občanov bi v šestih letih zbrali 650 milijonov, z 0,90 % prispevkom delovnih organizacij 880 milijonov, na vezane vloge bi dobili 1.750 milijonov, ostalo pa iz drugih virov (republiški, občinski prispevki za otroško varstvo, šolstvo in drugo).

Da, hude številke. Ali pa naj se ustrašimo in pustimo, da barka z našimi otroki potone? Kdo bi si

Naš časopis, glasilo Občinske Konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika, ureja uredniški odbor: Drago Debeljak, Doro Hvalica (odgovorni urednik), Rafael Jaklič, Miloš Mauri, Smiljan Ogorelec, Janez Pečar, Janez Usenik in Janez Znidaršič. Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika. Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.